

ŽELEZAR

Jesenice, 24. novembra 1988

Številka 47-48 • XXXVII

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom za slug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik Dare Bradaskja, lektorica — novinarka Lilijana Kos, novinarka Tanja Kastelic, administracija — Mira Šifer in Dinka Catak. Naslov: Uredništvo Železarnja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, tehnični urednik 26-19, novinar 26-20, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Delovni cilji in uresničevanje

Proizvodnja in prodaja v številkah

OBRATI	SKUP. PROIZ.		PROIZVODNJA ZA PRODAJO			
	ind. mes.	ind. leto	količ. mes.	ind. mes.	količ. kum.	ind. kum.
Jeklarna 1	97,9	101				
Jeklarna 2	88,9	96				
Livarna	41,6	82			598,8	56
VBS	99,6	98	3.027,5	87,1	48.006,9	105
HVB	123,2	109	7.595,1	115,0	92.765,7	109
HVJ	82,7	103	1.113,9	77,0	19.627,4	104
PVT	113,1	103	1.380,5	119,5	18.277,8	104
VDP	79,8	92	3.391,5	76,5	57.866,8	95
Žičarna	98,6	93	1.981,1	104,0	24.491,6	91
Jeklovlek	97,7	101	1.370,7	78,3	24.590,7	102
Elektrode	100,1	107	846,5	74,2	18.822,9	101
Željarna	109,1	106	430,8	87,0	7.483,4	103
Žič. valj.	99,1	102	1.005,9	155,9	14.481,2	160
ŽELEZARNA	97,8	99	22.146,8	95,7	327.013,2	104

Okvara elektronaprav za peč v Jeklarni 2 v petek, 18. novembra, ob 5.16 je povzročila takojšnji ustavev dela. Ob raziskavi vzroka in mesta okvare je bilo ugotovljeno, da rezervnih delov za kompletno sanacijo okvar ni na zalogi. Takoj smo stopili v stik z Mannesmann-Demagovi strokovnjaki, ob istočasnem delu domačih strokovnjakov iz TOZD Tehnične dejavnosti. Prvotne strokovne ocene so kazale na sorazmerno težko rešljive probleme, za katere je bilo jasno, da jih je možno v najboljšem primeru razrešiti v roku najmanj enega tedna.

Zaradi tega smo ob razreševanju vseh problemov, vezanih na sanacijo okvare, v okviru preostalega programa izdelave jekla v Jeklarni 1 s prerazporeditvijo na posamezne programe razrešili najbolj kritična mesta oskrbe. Glede nabave smo pripravili program oskrbe z nabavljenim polizdelkom. Tako bi vsaj delno nadomestili izpad v Jeklarni 2 (z dobavami toplo valjanih trakov in slabov) ter preko SOZD z dobavami iz Železarne Ravne in Železarne Štore (gredice, toplo valjana žica).

Zaradi posledic, ki bi jih lahko povzročili daljši zastoji v obratovanju Jeklarni 2, smo o okvari preko dnevnega časopisa in TV obvestili tudi širšo javnost.

Med zastojem v Jeklarni 2 je bil opravljen remont vseh naprav. Tako je bil prestavljen generalni remont, ki je bil sicer načrtovan od 4. do 8. decembra letos.

Med pripravo te informacije poteka razreševanje še nekaterih, do tega trenutka nerešenih problemov. Od tega, kako jih bomo razrešili do srede, 23. novembra, zjutraj je odvisna, poleg obratovanja same Jeklarni 2, tudi praktično vsa oskrba železarni.

Zaostanek v skupni proizvodnji ob ustavitvi proizvodnje v Jeklarni 2 do sedaj ni povzročil večjih težav v nadaljnjih fazah proizvodnje. Jasno pa bo to pomenilo težave v prihodnje, če v čimkrajšem času Jeklarna 2 ne prične z normalnim delom. O poteku in načinu dela bomo delavce Železarni Jesenice informirali tekoče s posebnimi informacijami.

Situacija pri odpremi se izboljšuje. Obrati so bili dobro oskrbljeni s polizdelki in v HVB, PVT, Žičarni in Valjarni žice in profilov znatno presegajo načrt za to obdobje. V mesecu novembru tudi ni vzroka, da načrtovani ciljev ne bi dosegli.

Podpredsednik poslovnega odbora
za proces:
Božidar Bartelj

Strokovnjak za management o razvoju Slovenskih železarn

V sredo, 16. novembra, so se v Železarni Jesenice poslovodni delavci SOZD Slovenske železarn in vodstveni delavci Železarni Jesenice pogovarjali z dr. Petrom Kraljičem, predstavnikom firme Mc Kensey iz Dušeldorfa. S svetovno priznanim strokovnjakom za management so se pogovarjali o strategiji razvoja in možnostih Slovenskih železarn. Prisotni so dr. Kraljiča večinoma poznali, saj je tudi stalni predavatelj na seminarjih za poslovodne delavce na Brdu.

V uvodu je dr. Kraljič poudaril, da bo v svojem predavanju govoril predvsem o tem, kako se bo morala jugoslovanska železarska industrija odzivati na izzive v 90. letih oziroma, kako se vodi železarni, da so prodorne in poslovno uspešne. Njegovo predavanje je imelo štiri oporne točke in vsebinske sklope: vzroki za krizo jeklarskih podjetij v 80. letih, primeri prestrukturiranja podjetij, izzivi, ki čakajo jeklarsko industrijo v naslednjih desetih letih in naloge SOZD Slovenske železarni.

Osnova za razumevanje primerov prestrukturiranja podjetij je model jeklarske industrije, ki je v bistvu primerjava konkurenčnosti podjetij. Vse pa počiva na razumevanju dinamike industrije, ki je izražena s krivuljo stroškov. Če te dinamike ne razumemo, podjetje posluje z izgubo, nakar je treba narediti programe, ki so lahko investivni ali pa strukturni. Namen vseh teh programov pa je doseči konkurenčnost podjetja. S stališča profitabilnosti je namreč konkurenčnost edini pogoj za uspešnost in uvajanje ali pa vsaj ohranjanje delovnih mest. Če

konkurenčnosti ni, so nujno potrebne strukturne spremembe, ki pa so lahko zelo boleče. Zato morajo tudi politiki in vodstvo industriji postaviti smernice in okvire, v katerih se da delati.

Masivno industrijsko prestrukturiranje je povzročilo velike spremembe v dinamiki svetovne industrije in silah, ki se pojavljajo na svetovnih trgih (Koreja). Zato je zelo pomembno vprašanje, kako se posamezna podjetja ločijo od tega prestrukturiranja in ali so vlade pripravljene prevzeti odgovornost, da pripravijo okvire za prestrukturiranje. Danes je edina stalna stvar na svetu nenehno spreminjanje, zato morajo Slovenske železarni nujno prebroditi razkorak med razvojem pri nas in v svetu, za to pa potrebujejo strateško pravilen dolgoročni program razvoja SOZD Slovenske železarni.

Vzroki za krizo jeklarske industrije

Že znanim vzrokom za krizo v 80. letih, kot so novi jeklarski izdelki, neskladje med ponudbo in povpraševanjem in forsirana rast jeklarske indu-

17. novembra se je na 11. seji sestal delavski svet Železarni in obravnaval: devetmesečno poslovno poročilo, predlog poslovne politike, aktivnosti v zvezi s samoupravnimi splošnimi akti Železarni, sprejet je bil sklep o razpisu nadomestnih volitev in realizirana imenovanja.

Pri pregledu sklepov so se delegati seznanili z reševanjem nekaterih neresenih sklepov s prejšnjih sej. Dr. Jakob Lamut, predsednik komisije za spremljanje poizkusne proizvodnje v Jeklarni 2, je predstavil povzetek faznega poročila te komisije in pojasnil, da bo podrobne podatke o poizkusni proizvodnji v Jeklarni 2 obravnaval na svoji zadnji seji projektni svet Jeklarni 2, z ugotovitvami pa bo seznanil delegate delavskega sveta Železarni. IO KOO sindikata je na osnovi letošnje razprave po SDS in zaključkov iz delavskih svetov pripravil predlog za drugačno delitev osebnih prejemkov iz sklada skupne porabe za regres za letni dopust, jubilejne nagrade in izplačila ob odhodu v pokoj. Delavski svet je sprejel predlog sprememb in jih daje v javno razpravo do 15. decembra. Sprememba akta pa se bo sprejemala po predvidenem programu usklajevanja aktov, kot je oblikovan v peti točki dnevnega reda. Delavski svet se je seznanil s predlogom samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih temeljnih organizacij in DSSS in ga daje v sprejemanje z osebnim izjavljanjem na zborih delavcev. Samoupravni sporazum je objavljen (upoštevane pripombe so poudarjene) v današnji prilogi Železarni.

Razprave o devetmesečnem poslovnem poročilu so potekale na vseh nivojih, vsi delavski sveti so glasovali za predlagano začasno delitev ustvarjenega dohodka. V razpravi na delavskem svetu sta sodelovala predstavnika mladine in sindikata; predsednik odbora za gospodarstvo je predstavil zaključke odbora in posebej opozoril na problem sklepčnosti in na neenakomerno porazdelitev članov odborov. Na to je opozoril tudi predsednik delavskega sveta Kunstelj in neresne delegate tudi imenoval.

Med razpravljalci iz vrst delegatov je Janez Rozman iz TOZD Ploščati program poudaril, da so bili sicer izpolnjeni vsi pogoji dela (dovolj kvalitetnega vložka, dobro stanje naprav in dovolj ljudi) in je TOZD že povečane načrte še presegla, vendar bi bili rezultati lahko še boljši. Vzrok za to so problemi, ki jih samo vodstvo TOZD Ploščati program ne more reševati, zato je delavski svet TOZD predlagal, naj bi se na nivoju Železarni pogovorili o odnosu celotne vzdrževalne dejavnosti do problematike vzdrževanja proizvodnih naprav, do naročanja in nabave rezervnih delov, o načinu odločanja in koriš-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Seja delavskega sveta Železarni

daje in s tem tega programa, mora biti delavski svet o tem obveščen.

Delavski svet je sprejel ugotovitveni sklep, da so vsi delavski sveti TOZD in DSSS pristopili k samoupravnemu sporazumu o načinu nastopanja Slovenskih železarn pri izvajanju investicijskih del v tujini in k samoupravnemu sporazumu o pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev, ki izvajajo investicijska dela v tujini.

Ker je potrebno prirediti razpisni postopek za imenovanje direktorja kadrovskega sektorja, je delavski svet imenoval razpisno komisijo v naslednji sestavi:

Toni Čebulj, Lilijana Markež in Matjaž Pribošič iz DSSS in Janez Pavlin iz TOZD Ploščati program ter Vladimir Repe iz TOZD Tehnične dejavnosti. Jožu Kobentarju se podaljša opravljanje del in nalog direktorja kadrovskega sektorja do izvedbe razpisnega postopka.

Delavski svet je za štiriletno mandatno obdobje v Komite za gospodarstvo in urejanje prostora občine Jesenice imenoval Božidarja Černeta iz DSSS. V svet šole Polde Stražišar je bil za dveletno mandatno obdobje imenovan Drago Šori iz TOZD Komerciala. &3

Imenovane so bile inventurne komisije za popis sredstev in njihovih virov ob koncu poslovanja leta 1988, in sicer:

— koordinacijska inventurna komisija v sestavi Pavel Peterman (predsednik) in Anton Kurboš, Neja Rizvanovič in Diana Ažman (člani),

— inventurna komisija za popis denarnih sredstev, terjatev in obveznosti pri združenih sredstvih DO ŽJ v sestavi Irena Cepič (predsednik) in Vesna Janc ter Manja Balog (članici),

— inventurna komisija za popis sredstev skupne porabe in njihovih virov v sestavi Stane Erjavec (predsednik) in Igor Arh ter Milena Razinger (člana),

— inventurna komisija za popis materialnih rezerv (matres) v sestavi Alojz Torkar (predsednik) in Marko Butinar, Viktor Rakovec ter Lado Klinar (člani).

CSI-MZ

Nova vodikarna na Beli

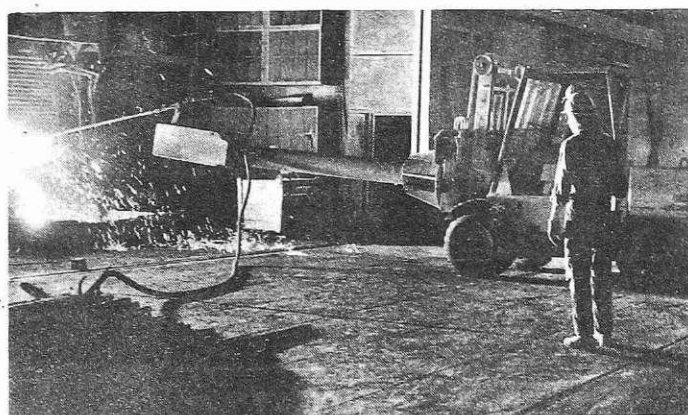
Do nedavnega smo imeli v Železarni dve vodikarni, na Jesenicah in na Beli. Gre za napravo za proizvodnjo vodika, to je zaščitnega plina, ki ga uporabljajo v žarilnih pečeh hladnih valjarn. Vodikarna v Hladni valjarni Jesenice je bila namenjena samo za naprave v tej valjarni in zaradi številnih pomankljivosti vse do ukinitve sploh ni imela dovoljenja za obratovanje.

Pred dvema letoma so v obratu Energetika pričeli razmišljati, da bi združili vodikarni na enem mestu, s čimer bi zmanjšali število zaposlenih, poenotili opremo in z boljše tehnično izvedbo povečali zanesljivost obratovanja. Dogovorili so se, da bodo izdelali elektrolitske celice po vzorcu dobavitelja opreme v vodikarni Bela (Electrolizer Corporation iz Canade). Povezali so se z raziskovalnim oddelkom Železarni, ki jim je pomagal izbrati ustrezen material za elektrode, Tehnični biro Jesenice pa je v sodelovanju z obratom izdelal strojnoinstalacijski projekt. Pri izdelavi opreme sta sodelovala Iskra Telematika iz Kranja in Kovin Jese-

nice, montažna dela pa so opravili delavci Hidromontaže in delavci obrata Energetika.

Napravo so namestili v energetsko postajo na Beli; poskusno je pričela obratovati v letošnjem oktobru, redno pa sedmega novembra letos. Stavljena je iz enajstih elektrolitskih celic in pripadajoče opreme za čiščenje in komprimiranje. Njena zmogljivost je 70 kubičnih metrov vodika na uro. Z novo vodikarno so nadomestili demontirano vodikarno v Hladni valjarni Jesenice, povečali možnost hranjenja vodika za prime-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Delavkam in delavcem TOZD in delovne skupnosti naše železarni, njihovim svojim in vsem bralcem Železarni in občanom

čestitamo

ob 29. novembru — prazniku republike.

Volilna komisija Železarn in volilne komisije TOZD in DSSS na podlagi 22. člena zakona o volitvah in odpoklicu organov upravljanja

razglašajo kandidatne liste

za volitve delegatov v samoupravne organe v temeljnih organizacijah in za nadomestne volitve delegatov v samoupravne organe delovne organizacije in delovne skupnosti skupnih služb.
Volitve bodo v sredo, 7. decembra 1988, od 5. do 17. ure v vseh TOZD in DSSS.

TOZD Talilnice

Delavski svet

1. Avbar Anton — Livarna
2. Cvetko Blaž — Jeklarna 2
3. Denić Ferid — Jeklarna 1
4. Fajković Fuad — Jeklarna 1
5. Janjić Mirko — Livarna
6. Kalaba Mile — Jeklarna 1
7. Klinar Vladimir — Jeklarna 1
8. Kolac Stanko — Jeklarna 1
9. Korbar Srečko — Jeklarna 1
10. Medja Ernest — Jeklarna 1
11. Pogačar Milan — Jeklarna 2
12. Puc Slavko — Jeklarna 1
13. Pukić Alojz — Jeklarna 1
14. Razinger Marko — Jeklarna 2
15. Reichman Rudolf — Jeklarna 2
16. Samardžija Djuro — Jeklarna 1
17. Vidic Leon — Jeklarna 2
18. Zvizdalo Mile — Jeklarna 1
19. Žuber Pavel — Jeklarna 1

Odbor samoupravne delavske kontrole

1. Avguštin Alojz — Jeklarna 1
2. Efremlj Veličko — Jeklarna 2
3. Huber Jožica — Jeklarna 1
4. Imamović Safet — Jeklarna 1
5. Karić Rasim — Jeklarna 2
6. Kržić Janko — Jeklarna 1
7. Mlakar Martin — Livarna
8. Omerdić Fuad — Jeklarna 2
9. Pristov Rado — Jeklarna 2
10. Smolej Bogdan — Livarna
11. Šupuk Adem — Jeklarna 1

Predsednik volilne komisije
TOZD Talilnice:
France Potokar
France Potokar, l. r.

TOZD Ploščati program

Delavski svet

1. Bajt Karolina — Predelava valj. trakov
2. Bernik Janez — Valj. debele pločevine
3. Celarec Izidor-Darko — Valj. bluming štekel
4. Čundrič Ivo — Hladna valj. Bela
5. Černe Alojz — Valj. debele pločevine
6. Dežman Tomislav — Hladna valj. Bela
7. Jekler Valentin — Valj. bluming štekel
8. Jordan Vinko — Valj. bluming štekel
9. Kliček Jože — Hladna valj. Bela
10. Kramar Marjan — Hladna valj. Bela
11. Markelj Alojz — Predelava valj. trakov
12. Miklič Anton — Hladna valj. Jesenice
13. Močnik Darko — Hladna valj. Bela
14. Molan Ivan — Valj. bluming štekel
15. Novak Janez — Predelava valj. trakov
16. Opanović Nedim — Hladna valj. Jesenice
17. Pagon Branko — Hladna valj. Jesenice
18. Prešeren Dušan — Hladna valj. Jesenice
19. Ravnik Jože — Valj. debele pločevine
20. Rozman Zoran — Hladna valj. Jesenice
21. Sančanin Radenko — Valj. bluming štekel
22. Šučur Jovo — Valj. bluming štekel
23. Šušteršič Klemen — Valj. debele pločevine
24. Trifoni Nino — Hladna valj. Bela
25. Vukčević Gajo — Valj. bluming štekel

Odbor samoupravne delavske kontrole

1. Alibabić Hase — Valj. debele pločevine
2. Babić Stanislav — Valj. debele pločevine
3. Bešlić Sulejman — Valj. bluming štekel
4. Frohlich Miro — Hladna valj. Jesenice
5. Haskić Mujaga — Hladna valj. Bela
6. Hladnik Miha — Hladna valj. Bela
7. Kos Jana — Predelava valj. trakov
8. Mlinarić Božidar — Hladna valj. Jesenice
9. Peterka Anton — Predelava valj. trakov
10. Ravnikar Franc — Valj. bluming štekel
11. Žmitek Ciril — Valj. bluming štekel

Predsednik volilne komisije
TOZD Ploščati program:
Ferdo Kikelj
Ferdo Kikelj, l. r.

TOZD Okrogli program

Delavski svet

1. Bešić Hasan — Žičarna
2. Jakelj Valentin — Valj. žice in profilov
3. Jamar Marjan — Žičarna
4. Jurić Peter — Jeklovlek
5. Koder Jožica — Elektrode
6. Kosmač Janez — Elektrode
7. Laharnar Sonja — Elektrode
8. Marinkovski Bogdan — Žičarna
9. Mertelj Anton — Žebeljarna
10. Mlakar Julijana — Žebeljarna
11. Mrak Jernej — Žičarna
12. Ravnik Branka — Elektrode
13. Sedlar Stane — Elektrode
14. Stojan Marjan — Jeklovlek
15. Vrbanić Avgust — Valj. žice in profilov
16. Zukić Ferid — Valj. žice in profilov
17. Zupan Franci — Jeklovlek

Odbor samoupravne delavske kontrole

1. Čufar Marina — Elektrode
2. Jakšić Anton — Valj. žice in profilov
3. Klinar Andrej — Žičarna
4. Krajnik Lado — Jeklovlek
5. Markizeti Slavko — Žičarna
6. Mikula Davorin — Žebeljarna
7. Mohorčič Dragica — Žičarna
8. Papler Anton — Valj. žice in profilov
9. Petraš Mitja — Elektrode
10. Rupar Janez — Jeklovlek
11. Sodja Saša — Elektrode

Predsednik volilne komisije
TOZD Okrogli program:
Nevenka Markizeti
Nevenka Markizeti, l. r.

TOZD Tehnične dejavnosti

Delavski svet

1. Andres Johan — Transportni obrati
2. Bak Dušan — Vzdrževalni obrati
3. Bergant Vilko — Energetski obrati
4. Bizalj Leopold — Strojni obrati
5. Brulc Marija — Materialno gospodarjenje
6. Čop Jože — Transportni obrati
7. Črnogor Vlado — Energetski obrati
8. Divjak Franc — Vzdrževalni obrati
9. Drolc Franc — Energetski obrati
10. Eniko Vanda — Vzdrževalni obrati
11. Finžgar Peter — Vzdrževalni obrati
12. Jelenc Adolf — Energetski obrati

13. Jezerkšč Senad — Strojni obrati
14. Juvančič Anton — Vzdrževalni obrati
15. Kelih Vili — Vzdrževalni obrati
16. Kerne Miloš — Transportni obrati
17. Kramar Štefan — Transportni obrati
18. Kristan Marjan — Strojni obrati
19. Lavtar Dušan — Vzdrževalni obrati
20. Markelj Marko — Strojni obrati
21. Nikolić Miloš — Energetski obrati
22. Otrin Janez — Transportni obrati
23. Palovnik Jože — Strojni obrati
24. Pirman Andrej — Vzdrževalni obrati
25. Pogačnik Franci — Vzdrževalni obrati
26. Polajnar Valentin — Vzdrževalni obrati
27. Robić Aleš — Vzdrževalni obrati
28. Rozman Janez — Strojni obrati
29. Seljak Vinko — Vzdrževalni obrati
30. Smolej Peter — Strojni obrati
31. Soklič Aleš — Energetski obrati
32. Svetina Aleksander — Strojni obrati
33. Telalović Ahmed — Vzdrževalni obrati
34. Truhar Boris — Vzdrževalni obrati
35. Uršelj Jože — Energetski obrati
36. Vavtar Lojze — Transportni obrati
37. Zorč Andrej — Vzdrževalni obrati
38. Žuber Albin — Transportni obrati
39. Žvelc Borut — Tehnične službe

Odbor samoupravne delavske kontrole

1. Božanec Jože — Transportni obrati
2. Čadež Marjan — Energetski obrati
3. Iskra Roman — Vzdrževalni obrati
4. Jakopič Vinko — Vzdrževalni obrati
5. Jeglič Marjan — Energetski obrati
6. Klinar Valentin — Strojni obrati
7. Košir Roman — Vzdrževalni obrati
8. Novković Dušan — Energetski obrati
9. Prešeren Zvone — Vzdrževalni obrati
10. Rebolj Marija — Transportni obrati
11. Svetina Bogomir — Strojni obrati

Predsednik volilne komisije
TOZD Tehnične dejavnosti:
Rudi Šapek
Rudi Šapek, l. r.

TOZD Komerciala

Delavski svet

1. Ažman Daniel
2. Benedik Danica
3. Čop Milan
4. Čučuk Saša
5. Dovžan Jože
6. Frece Marko
7. Gregorčič Bojan
8. Jokić Stanka
9. Koric Jože
10. Smolej Boris
11. Šifrer Branko
12. Šuvak Branko
13. Vengar Blaž
14. Zajšek Margareta
15. Žurman Marjeta

Odbor samoupravne delavske kontrole

1. Alič Vinko
2. Bundalo Nuša
3. Fatkić Husein
4. Gregori Janez

5. Grgurić Milan
6. Hvala Dragica
7. Šmid Zdenka

Predsednik volilne komisije
TOZD Komerciala:
Benedikta Gaser
Benedikta Gaser, l. r.

TOZD Družbeni standard

Delavski svet

1. Avdič Hasiba
2. Bohinc Janez
3. Dereani Emilija
4. Hodžić Minka
5. Jekovec Sonja
6. Kilbarda Cvetka
7. Klinar Mirko
8. Logar Marija
9. Lavtar Matejka
10. Panzalo Boro
11. Popović Stanka
12. Prešeren Silva
13. Ramić Zarfija
14. Trkulja Saša
15. Vogrič Zdenka

Odbor samoupravne delavske kontrole

1. Anašasov Vančo
2. Bremec Srečko
3. Ferik Tatjana
4. Krejić Julka
5. Kristan Romana
6. Mlakar Dragica
7. Peternelj Renata
8. Šećkanović Hasija
9. Šušteršič Gaber
10. Trako Senada
11. Žnidaršič Elizabeta

Predsednik volilne komisije
TOZD Družbeni standard:
Sonja Kos
Sonja Kos, l. r.

Delovna skupnost skupnih služb

Delavski svet

1. Eniko Stanislav — Sektor za inženiring
2. Rebolj Anton — SEOI
3. Kavčič Črtomir — Služba plan procesa

Predsednik volilne komisije
Delovna skupnost skupnih služb:
Jožica Bertalančič
Jožica Bertalančič, l. r.

Delavski svet Železarn

1. Mulej Adolf — Delovna skupnost skupnih služb
2. Rizvanović Nejra — Delovna skupnost skupnih služb
3. Vidic Stane — TOZD Tehnične dejavnosti

Odbor samoupravne delavske kontrole

1. Barbo Slavka — TOZD Ploščati program
2. Kodrić Drago — TOZD Tehnične dejavnosti

Predsednik volilne komisije
Železarne Jesenice:
Janez Kramar
Janez Kramar, l. r.

Na osnovi 92. člena Statuta DO Železarn Jesenice in sklepov delavskega sveta delovne organizacije Železarn Jesenice objavlja razpisna komisija

javni razpis

del in nalog delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

DIREKTOR KADROVSKEGA SEKTORJA.

Kandidat oz. kandidati za direktorja kadrovskega sektorja morajo poleg splošnih, z zakonom opredeljenih pogojev za navedena dela in naloge izpolnjevati še naslednje pogoje:

- imeti morajo visokošolsko izobrazbo organizacijske, sociološke, psihološke, politološke ali pravne usmeritve in
- pet let delovnih izkušenj.

Mandatna doba traja štiri leta.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev najkasneje v osmih dneh po objavi tega razpisa na naslov: Kadrovskega sektorja Železarn Jesenice, C. železarjev 8, 64270 Jesenice, z oznako za razpisno komisijo.

Bralci in dopisniki Železarja

Današnja številka Železarja je dvojna. Vse dopisnike naprošamo, da pravočasno oddajo svoje prispevke za naslednjo številko glasila, ki izide 8. decembra.

Razstava strokovne literature

Od 5. do 12. decembra bo v strokovni knjižnici Železarn razstava strokovne literature od 9. do 13. ure.

Vabimo vse ljubitelje in uporabnike strokovne literature.

Pojasnilo

v zvezi z mnogimi vprašanji, ki so se pojavila zaradi odločitve, da je delovna sobota tudi 19. novembra. Ponovno poudarjamo, da je bila odločitev utemeljena na poslovnoproizvodnih razlogih. Tako so delavci v proizvodnih temeljnih organizacijah in ostalih obratih vzporednih dejavnosti to soboto delali, ostali pa imajo dopust. Delovna organizacija je izbrala pravico, da določi dan dopusta za delavce v neproizvodnih temeljnih organizacijah in delovni skupnosti. Kdor je že izbral letni dopust, ima neplačan dopust.

Prepričani smo, da je bila že okrožnica povsem jasna in da druge kombinacije ne pridejo v poštev.

Podpredsednik PO:
Janez Poljšak

Nova vodikarna na Beli

(Nadaljevanje s 1. strani)

re nepričakovanih zastojev in okvar, pa tudi možnost odprodaje viška vodika, po katerem je veliko povpraševanje; s tem so v celoti upravičili stroške njene izgradnje. V času poskusnega obratovanja vodikarne so odkrili nekatere pomanjkljivosti, ki so jih delavci obrata sproti odpravljali; tiste, ki so še ostale, ne vplivajo bistveno na obratovanje naprave, a jih bodo, kljub temu skušali čimprej odstraniti. Predvsem pa bodo morali izboljšati delovne pogoje strojnikov, ki so pri delu s to napravo izpostavljeni vročini, prepihu in ropotu.

Nova vodikarna je bila financirana iz lastnih sredstev Železarn, oziroma iz sredstev za amortizacijske zamenjave in investicijsko vzdrževanje. Gradnja je potekala dve leti in je bila zaradi pomanjkanja sredstev etapna. Izdelavo in montažo opreme so nadzorovali delavci oddelka plinske in vodne energije.

Podoben način reševanja problemov v zvezi s proizvodnjo, distribucijo in nabavo energetskih medijev, kot so ga uporabili v novi vodikarni, je v obratu Energetika stalna praksa. Tako so rešili na primer predelavo in skladiščenje tehnoloških goriv v kisikarni Sava, izkoriščanje visokotlačne vode iz Javorniškega Rovta in čistilnih naprav za hladilno vodo v okviru rekonstrukcij vodnega gospodarstva na Jesenicah in na Beli. S tem, ko so vodikarno izdelali doma, so prihranili precej deviz, ki bi bile potrebne, če bi napravo uvozili. V prihodnje bi veljalo razmisliti, da bi izdelavo takih projektov in opreme prevzel sektor inženiringa Železarn, saj gre za napravo, ki je v naši državi nihče ne izdeluje, povpraševanje po njej pa je precejšnje, ker se uporablja v metalurški, kemični in živilski industriji.

Tanja Kastelic

Družbene obveznosti v devetih mesecih

Obračunane družbene obveznosti Železarne Jesenice so v devetih mesecih letos znašale 40.086 milijonov dinarjev, kar je za 25.001 milijonov dinarjev oziroma 166 % več kot v enakem obdobju leta 1987. Prispevki iz osebnega dohodka so znašali 19,9 milijonov dinarjev, obveznosti iz dohodka 8.007 milijonov dinarjev, obračunane obveznosti, ki jih financiramo iz akumulacije oziroma lastnih sredstev, pa so znašale 12.170 milijonov dinarjev.

Analiza posameznih skupin prispevkov

I. Prispevki iz osebnega dohodka so znašali 19.909 milijonov dinarjev in so se glede na devet mesecev 1987 povečali za 305 % oziroma 14.997 milijonov dinarjev. Povečanje je odraz prenosa nekaterih prispevkov iz dohodka v prispevke iz osebnega dohodka in s tem višje vrednosti osnove za obračun, to je bruto OD. Višina bruto OD je namreč glede na višino v predhodnem letu korigirana s faktorjem, ki je odraz višjih in novih prispevnih stopenj bruto OD v letu 1988.

Nespremenjene prispevne stopnje so v tej skupini ostale le pri republiškem davku iz osebnega dohodka za dopolnilno delo in davku za pogodbeno delo.

Nova v tej skupini prispevkov sta prispevka za zaposlovanje, ki ga obračunavamo po stopnji 0,30 % od osnove bruto OD, in prispevek republiški telesni skupnosti, ki znaša 0,03 %.

Največje povečanje prispevne stopnje je pri prispevku skupnosti zdravstvenega varstva (od 0,27 % na 11 %) in skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije (od 13,7 % na 17,74 %).

Prispevne stopnje so se zmanjšale pri prispevku občinski skupnosti otroškega varstva (po delovnem mestu), dodatnem prispevku solidarnosti za Črno goro, občinski izobraževalni skupnosti, občinski in republiški kulturni skupnosti, telesnokulturni skupnosti občine, občinski skupnosti socialnega varstva ter pri republiškem prispevku (davku) iz OD.

Posebni občinski prispevek (davek) iz OD se je v letu 1987 obračunal po prispevni stopnji 1,35 %. V prvi polovici leta 1988 se je obračunal po prispevni stopnji 0,75 %, v tretjem trimesečju tega leta pa se ne obračunava več.

II. Obračunani prispevki iz dohodka oziroma čistega dohodka so znašali 20.176 milijonov dinarjev, kar pomeni, da so se povečali za 98 % oziroma za 20.003 milijone dinarjev.

1. Obračunani prispevki za splošne družbene potrebe so znašali 3.890 milijonov dinarjev in so se v primerjavi z devetimi meseci 1987 povečali za 172 % oziroma za 2.461 milijonov dinarjev, pokrili pa smo jih v vrednosti 1.029 milijonov dinarjev. V tej skupini prispevkov sta prispevek za SLO in DS ter prispevek za solidarnostno štipendiranje neodvisna od višine ustvarjenega dohodka. Obračunavamo ju od osnove bruto OD, pokrili pa smo ju v višini celotne obračunane obveznosti za devet mesecev.

Novost v tretjem trimesečju leta 1988 je, da je iz prispevka za varstvo pred požarom, ki sicer spada med obveznosti, odvisne od dohodka, izločen tisti del, ki je namenjen za teritorialno Poklicno gasilsko in reševalno službo Železarne Jesenice. Tako v našem primeru 60 % prispevka za požarno varnost spada med obveznosti, neodvisne od velikosti ustvarjenega dohodka, in ta del moramo v celoti pokriti. Vsi ostali prispevki v tej skupini pa so odvisni od višine ustvarjenega dohodka. Pri tem je davek iz dohodka republiki znašal 233 milijonov dinarjev in je bil za 275 % oziroma 171 milijonov večji od obračunane davka v enakem obdobju 1987.

Obračunani prispevek za solidarnost iz dohodka je znašal 2 milijona dinarjev in je bil za 5 milijonov dinarjev oziroma za 72 % manjši od obračunane davka v devetih mesecih 1987. Po zakonu se solidarnostni prispevek obračuna enako, kot se plačuje davek iz dohodka in je, kot pri republiškem davku iz dohodka, davčni zavezanec ob izgubi oziroma nezadostnem ustvarjenem dohodku oproščen plačila določenega dela prispevka.

Posojilo skladu federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin obračunavamo temeljne organizacije od poslovnega sklada po prispevnih stopnjah 1,3 %, 2,1 %, 3,5 % in 4,2 %. Prispevne stopnje so ostale nespremenjene, precej višja kot v enakem obdobju lanskega leta pa je osnova za obračun (poslovni sklad). Obračunana obveznost za nerazvite je v devetih mesecih znašala 2.806 milijonov dinarjev, pokritje pa je znašalo 272 milijonov dinarjev. To obveznost poravnava le TOZD Komerciala, v prvem polletju

1988 jo je tudi TOZD Družbeni standard. Obračunani prispevek Gospodarski zbornici (republiki in zvezni) je znašal 165 milijonov dinarjev, kar je za 135 milijonov dinarjev oziroma 446 % več kot v devetih mesecih leta 1987. Prispevna stopnja Gospodarski zbornici Jugoslavije je ostala nespremenjena, medtem ko se je prispevna stopnja Gospodarski zbornici Slovenije povečala od 0,127 % na 0,16 %.

2. Obračunani prispevki za skupno porabo na področju socialne varnosti so znašali 2.959 milijonov dinarjev in so se povečali za 25 % oziroma 585 milijonov dinarjev. V tej skupini so vsi prispevki odvisni od višine ustvarjenega dohodka (razen dela stanovanjskega prispevka, ki se pokriva iz čistega dohodka) in se obračunavajo od osnove bruto OD, prispevek občinski skupnosti za zaposlovanje pa se obračunava od davčne osnove A. Ker ostanka dohodka ni bilo dovolj za pokritje teh prispevkov v obračunani višini, smo jih pokrili v vrednosti 1.904 milijonov dinarjev.

Prispevka iz dohodka za invalidsko in pokojninsko zavarovanje, ki smo ga v lanskem letu obračunavali od poslovnega sklada, v letošnjem letu ne plačujemo več. Letos tudi ne obračunavamo in ne plačujemo prispevka iz dohodka za invalidsko in pokojninsko zavarovanje za nesreče pri delu, ki smo ga v letu 1987 obračunavali od osnove bruto OD. V letu 1988 se pretežni del prispevka za invalidsko in pokojninsko zavarovanje plačuje iz bruto OD po stopnji 17,74 %, iz dohodka pa se plačuje le prispevek za delavce, ki imajo pravico do zavarovalne dobe s povečanjem, po enakih stopnjah kot v lanskem letu. Omenjeni prispevek smo obračunali v vrednosti 186 milijonov dinarjev.

Prispevek za zaposlovanje smo v lanskem letu obračunavali po stopnji 0,19 % od osnove bruto OD, pokrivali pa smo ga iz dohodka. V letu 1988 obračunavamo in plačujemo iz dohodka le prispevek občinski skupnosti za zaposlovanje. Za prvo devet mesečje se je prispevek v višini 0,88 % obračunal od davčne osnove A in je znašal 200 milijonov dinarjev. Vendar pa tega prispevka iz dohodka v mesecu septembru nismo poravnali v skladu z zakonom o začasnih prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti za porabo v letu 1988.

Obračunani stanovanjski prispevek za solidarnost pri gradnji in uporabi stanovanj, ki ga obračunavamo po stopnji 1,335 % od osnove bruto OD, je znašal 638 milijonov dinarjev, pokrili pa smo ga v višini 118 milijonov dinarjev.

Obračunani prispevki za vzajemna sredstva na ravni republike, za vzajemno združevanje sredstev, namenska sredstva za kreditiranje stanovanj v občini in za vzdrževanje stanovanjskih hiš ter sredstev za lastno stanovanjsko gradnjo, ki se obračunavajo od osnove bruto OD, pokrivalo pa se iz čistega dohodka, so znašali 1.835 milijonov dinarjev.

Po periodičnem obračunu pa smo razporedili 1.704 milijonov dinarjev čistega dohodka za stanovanjske potrebe investicijske skupne porabe.

3. Obračunani prispevki za skupno potrošnjo v SIS družbenih dejavnostih so znašali 1.686 milijonov dinarjev in so se zmanjšali za 916 milijonov dinarjev oziroma za 35 % glede na devet mesecev 1987. Vsi prispevki v tej skupini so odvisni od višine ustvarjenega dohodka in smo jih pokrili v vrednosti 624 milijonov dinarjev.

Prispevek iz dohodka izobraževalni skupnosti, ki smo ga v lanskem letu obračunavali od dohodka, v letošnjem letu obračunavamo po stopnji 4,05 % od davčne osnove A. Omenjeni prispevek smo obračunali v višini 922 milijonov dinarjev, pokrili pa v višini 320 milijonov dinarjev, vendar pa v mesecu septembru akontacije prispevka republiški izobraževalni skupnosti nismo plačali.

Prispevke iz dohodka republiški, posebni in občinski raziskovalni skupnosti, ki smo jih v lanskem letu obračunavali iz dohodka, v letošnjem letu obračunavamo od davčne osnove A po stopnjah 2,09 %, 0,31 % in 0,09 %. V letošnjem letu znaša obračunani prispevek 567 milijonov dinarjev. V mesecu avgustu in septembru republiški in posebni raziskovani skupnosti akontacije tega prispevka nismo plačali.

V lanskem letu smo pokrivali iz dohodka prispevek za zdravstvo, ki smo ga obračunali po stopnji 10,15 % od osnove bruto OD. V letošnjem letu pa prispevek za zdravstvo pokrivalo v pretežni meri iz OD. Iz dohodka pokrivalo le sredstva za občinsko zdravstveno skupnost v višini 0,606 % od davčne osnove A. Omenjeni prispevek smo obračunali v vrednosti 138 milijonov dinarjev. Iz dohodka pa po novem plačujemo zdravstvene storitve po računih v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem in zdravljenjem poklicnih bolezni. V devetih mesecih letošnjega leta so zdravstvene storitve po računih znašale 59 milijonov dinarjev.

4. Obračunani prispevki za skupno družbeno reprodukcijo na področju infrastrukture znašajo 7.528 milijonov dinarjev in so se v primerjavi z letom 1987 povečali za 4.939 milijonov dinarjev oziroma za 191 %. Obveznost združevanja sredstev za vzdrževanje in izgradnjo magistralnih in regionalnih cest Slovenije znaša 526 tisoč dinarjev.

Obveznost združevanja sredstev za financiranje luške infrastrukture znaša 46 tisoč dinarjev, obveznost združevanja sredstev za financiranje razvoja železnice znaša 407 tisoč dinarjev, obveznost združevanja sredstev za razvoj naftnoplinskega gospodarstva 187 tisoč dinarjev, obveznost združevanja sredstev za financiranje letalske infrastrukture 14 tisoč dinarjev, za financiranje infrastrukturnih objektov RTV 37 tisoč dinarjev, za razvoj elektrogospodarstva in premoženja pa 320 tisoč dinarjev. Vse prispevne stopnje so glede na lansko leto ostale nespremenjene.

5. Obračunani prispevki za skupno družbeno reprodukcijo na drugih področjih znašajo 3.436 milijonov dinarjev in so bili glede na devet mesecev 1987 večji za 265 % oziroma za 2.494 milijonov dinarjev. Vsi prispevki v tej skupini so odvisni od višine dohodka in smo jih pokrili v višini 481 milijonov dinarjev.

Splošni vodni prispevek smo obračunali v višini 220 milijonov dinarjev, poravnali pa v vrednosti 20 milijonov dinarjev. Prispevna stopnja je ostala nespremenjena. Obračunani prispevek je bil zaradi višje osnove za 143 % večji kot v enakem obdobju lani.

Obračunani prispevek za usposabljanje zemljišč za družbeno organizirano kmetijsko proizvodnjo je znašal 218 milijonov dinarjev in je bil za 215 % večji kot v devetih mesecih 1987.

Prispevek za pokritje dela stroškov enostavne reprodukcije ŽTP smo obračunali v višini 1.291 milijonov dinarjev, pokrili pa v vrednosti 40 milijonov dinarjev. V letu 1988 je bil uveden dodatni prispevek za pokrivanje dela stroškov enostavne reprodukcije ŽTP. Osnova je enaka kot pri osnovnem prispevku t.j. doseženi dohodek. Obračunana obveznost je znašala 430 milijonov dinarjev.

Prispevek za požarno varnost (del prispevka, ki je odvisen od višine ustvarjenega dohodka) smo obračunali v vrednosti 51 milijonov dinarjev, poravnali pa v vrednosti 10 milijonov dinarjev.

Pri prispevku jeseniške občinske skupnosti za ceste je prispevna stopnja ostala nespremenjena. Obračunali smo ga v vrednosti 715 milijonov dinarjev, pokrili pa v vrednosti 133 milijonov dinarjev.

V letu 1988 je bil uveden tudi nov prispevek republiški in občinski skupnosti za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe. Prispevek se obračunava od davčne osnove A po stopnjah 1,45 % in 0,788 %. Obračunana obveznost je znašala 509 milijonov dinarjev, pokrita pa je bila v vrednosti 177 milijonov dinarjev.

6. Obračunan prispevek za komunalno skupnost Jesenice je znašal 677 milijonov dinarjev in se je v primerjavi z devetimi meseci 1987 zaradi višje osnove za obračun (bruto OD) povečal za 185 %. Pokrili pa smo ga v vrednosti 126 milijonov dinarjev, saj je tudi ta prispevek odvisen od velikosti ustvarjenega dohodka.

Družabni večer

KS ZSMS Železarne Jesenice organizira v petek, 25. novembra, ob 19. uri, družabni večer v spodnjih prostorih restavracije železarne Jesenice. Za zabavo bo poskrbel ansambel V.P. Bohinjska Bela. Vabljeni!

KS ZSMS

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

OD 28. NOVEMBRA DO 11. DECEMBRA

28. novembra, Jernej HOČEVAR, prodajni oddelek, Jesenice, Kejžarjeva 38, ☎ 82-118.
29. novembra, Klemen HRIBAR, STK, Jesenice, Udarca 5, ☎ 83-901.
30. novembra, Leon MESARIČ, Željalnica, Jesenice, Titova 3, ☎ 81-216.
1. decembra, Tomaž KAVČIČ, PVT, Radovljica, Langusova 39.
2. decembra, Sašo KAVČIČ, HV Jesenice, Hrušica 176.
3. decembra, Jože KOBENTAR, kadrovski sektor, Hrušica 19.
4. decembra, Janez KOMEL, marketing, Jesenice, Janševa 6, ☎ 81-026.
5. decembra, Jože KRAMAR, Energetika, Mojstrana, Dovje 112, ☎ 89-129.
6. decembra, Oskar KURNER, SRR, Jesenice, Tavčarjeva 9, ☎ 81-214.
7. decembra, Aleš LAGOJA, raziskovalni oddelek, Smokuč 59.
8. decembra, Sašo MANDELJČ, Valjarna bluming štel, Jesenice, Tomšičeva 88, ☎ 82-054.
9. decembra, Valentin MARKEŽ, Vzdrževanje, Jesenice, C. talcev 4 b, ☎ 83-345.
10. decembra, Anton KELVIŠAR, Žičarna, Jesenice, C. na Golico 16, ☎ 82-475.
11. decembra, Srečo MEŽNAR, Jeklovlek, Mojstrana, Dovje 107 a, ☎ 89-040.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 28. 11.	Milan Ravnik	Mitja Kersnik
Torek — 29. 11.	Janez Arh	Janko Cerkovnik
Sreda — 30. 11.	Borut Cegnar	Rado Legat
Četrtek — 1. 12.	Jože Cej	Janez Faletič
Petek — 2. 12.	Marjan Erman	Alojz Lebar
Sobota — 3. 12.	Franc Arnez	Pavel Žmitek
Nedelja — 4. 12.	Marko Sušnik	Janez Kovač
Ponedeljek — 5. 12.	Rajko Petraš	Vlado Repe
Torek — 6. 12.	Igor Logar	Adam Kovač
Sreda — 7. 12.	Berti Krapež	Marjan Pintar
Četrtek — 8. 12.	Zvonko Medja	Primož Žvab
Petek — 9. 12.	Stane Eržen	Aleš Soklič
Sobota — 10. 12.	Jože Ravnik	Franc Novak
Nedelja — 11. 12.	Mirko Zupan	Anton Kavčič

Služba obratne ambulante

Od 28. novembra do 3. decembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar.
POPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek.
V ponedeljek, 28. novembra in v soboto, 3. decembra, samo dopoldne: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek.
ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: III. zobna ambulanta — mag. dr. stomat. Bela Gazafi (1. in 2. december).
V ponedeljek, 28. novembra, zobna ambulanta dopoldne ne bo delala.
POPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.
(Tudi 28. novembra v popoldanskem času).
V soboto, 3. decembra, samo dopoldne: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.
Od 5. do 10. decembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
Dispanzer za borce od 6.30 do 7.30.
POPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar.
V soboto, 10. decembra, samo dopoldne: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik in III. obratna ambulanta — dr. Alenka Kralj — Odar.
ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar in II. zobna ambulanta — dr. stomat. Alojz Smolej.
Za borce: od 7. do 8. ure.
POPOLDNE: III. zobna ambulanta — mag. dr. stomat. Bela Gazafi.
V soboto, 10. decembra, samo dopoldne: III. zobna ambulanta — mag. dr. stomat. Bela Gazafi.
V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. ure do 10.30, popoldan od 12. ure do 17.30.
Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Dežurni v Vatrostalni

Od 26. do 30. novembra, Urša OBLAK, Dovje 78, ☎ doma 89-187, ☎ v službi 83-281.
3. in 4. decembra, Rudi KLUKOVIČ, Mojstrana, Kurirska pot 9, ☎ v službi 22-79.
Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure jutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

Pregled odsotnosti v preteklem mesecu

TOZD/DS	število delavcev	bolezenska odsotnost %	porodni letni dopust %	redni dopust %	ostala odsotnost %	skupna odsotnost %
TALILNICE	736	7,99	0,27	8,28	0,39	16,93
PLOŠČATI PROGRAM	1109	8,54	0,63	8,18	0,35	17,70
OKROGLI PROGRAM	906	10,16	1,09	7,17	0,54	18,96
TEHNIČNE DEJAVNOSTI	1863	5,93	0,43	8,00	0,59	14,95
DRUŽBENI STANDARD	188	8,81	5,71	9,23	0,40	24,15
KOMERCIJALA	154	3,68	3,85	8,44	0,27	16,24
DSSS	853	4,64	3,90	7,68	0,54	16,76
ŽELEZARNA	5809	7,19	1,32	7,94	0,50	16,95

DRUŽBENE OBVEZNOSTI V DEVETIH MESECIH

VRSTA PRISPEVKA	I.—IX. 1987	I.—IX. 1988	Indeks 88/87
I. PRISPEVKI IZ OSEBNEGA DOHODKA	4.911.976	19.909.460	405
II. PRISPEVKI IZ DOHODKA OZIROMA ČISTEGA DOHODKA (1 do 6)	10.173.325	20.176.230	198
1. Prispevki za splošne in družbene potrebe	1.429.029	3.889.942	272
2. Prispevki za skupno potrošnjo na področju socialne varnosti	2.373.565	2.959.449	125
3. Prispevki za skupno potrošnjo v SIS družbenih dejavnostih	2.602.206	1.686.096	65
4. Prispevki za skupno družbeno reprodukcijo na področju infrastrukture	2.589.223	7.528.072	291
5. Prispevki za skupno družbeno reprodukcijo na drugih področjih	941.572	3.435.702	365
6. Prispevki za ostala financiranja	237.730	676.969	285
SKUPAJ DRUŽBENE OBVEZNOSTI (I. + II.)	15.085.301	40.085.690	266

Poslovanje Slovenskih železarn v devetih mesecih

Prvi petek v decembru bo v Tovilu v Ljubljani tretja seja delavskega sveta SOZD Slovenske železarn. Iz obsežnega predlaganega dnevnega reda predstavljamo gradivo (pripravil ga je direktor Interne banke Andrej Cetinski) o poslovanju Slovenskih železarn v devetih mesecih letošnjega leta.

V poletnih mesecih, to je od junija dalje, smo poslovali nekoliko uspešnejše kot prej. Izgub iz prvega polletja sicer nismo pokrili, njihovo nadaljnjo rast pa nam je vendar uspelo zaustaviti. K tej spremembi so veliko prispevale cene. Te so sicer izjemno hitro narasle, k sreči pa so se to pot naše prodajne cene povečale nekoliko hitreje kot nakupne. Glede cen je bil torej naš položaj boljši kot v prvem polletju, še vedno pa je bil slabši kot prejšnjega leta; črna metalurgija ostaja tako še naprej ena tistih dejavnosti, ki jih zvezna administracija preko režima cen še zapostavlja. O tem, kako smo sicer poslovali po posameznih področjih, bomo v nadaljevanju navedli nekaj pomembnejših podatkov ter oceno.

Proizvodnja

Količinsko smo v devetih mesecih proizvedli nekoliko manj kot lani v enakem času (surovega jekla za 4 % manj, blagovne proizvodnje za 2 %), pa tudi načrtov ne uresničujemo v celoti. Vzrok za to so predvsem večje okvare na proizvodnih napravah v železarnah Štore in Ravne. Razveseljivo pa je, da je bila proizvodnja prav v poletnih mesecih dokaj visoka. To velja še predvsem za železarno Jesenice in Štore, medtem ko so bili rezultati v železarni Ravne bolj skromni.

Med predelovalci ima lepe proizvodne rezultate predvsem Tovil, precej slabše pa gre Verigi. V povprečju gledano se torej s proizvodnimi uspehi ravno pohvaliti ne moremo. Po drugi strani pa je tudi res, da za ostalim gospodarstvom tudi ne zaostajamo. V Sloveniji je bila namreč v devetih mesecih letošnjega leta proizvodnja na sploh dokaj skromna, saj je bila za dobre 3 % nižja kot lani v enakem času.

Prodaja in zunanjetrgovinska menjava

S prodajo smo v devetih mesecih iztržili 947 milijard dinarjev, kar je za 179 % (indeks 279) več kot lani v enakem času. K temu porastu so seveda največ prispevale povečane prodajne cene. Kako hitro se te zadnje mesece povečujejo, pove podatki, da smo od celotne devetmesečne prodaje v prvih šestih mesecih dosegli 55 %, zadnje tri mesece pa preostalih 45 %. Med delovnimi organizacijami so tudi to pot znane razlike v porastu prodaje glede na lansko leto. V tem pogledu izstopa predvsem železarna Jesenice, ki je prodajo glede na lansko leto več kot potrojila.

Zelo visoke številke beležimo v izvozu. Na konvertibilna področja smo namreč v devetih mesecih prodali kar za 72,5 milijona dolarjev blaga (po srednjem tečaju), kar je za 40 % več kot lani v enakem času. Sočasno smo močno povečali tudi konvertibilni uvoz (71 milijonov dolarjev), in sicer kar za 58 %. V primerjavi z lanskim letom smo zaradi hitrejši rasti uvoza zunanjetrgovinski

presežek nekoliko zmanjšali. Največ je izvozila Železarna Jesenice (27 milijonov dolarjev), vendar se je tudi njen uvoz najhitreje povečal, tako da ima ta železarna v konvertibilni menjavi zopet primanjkljaj.

Problematika likvidnosti

Vse letošnje mesece imamo v Slovenskih železarnah velike težave z likvidnostjo. Vzroki zanjo so velike poslovne izgube, ki jih ustvarjamo, veliki finančni primanjkljaji, ki jih imata predvsem Železarna Jesenice in Štore, ter splošna gospodarska nelikvidnost, ki nas finančno obremenjuje predvsem preko kupcev, ker nam ti slabo plačujejo. Da bi omilili likvidnostne težave, smo zadnje mesece tudi sami kar precej storili. Tako je večina delovnih organizacij realno zmanjšala zaloge, kar lahko štejemo za lep uspeh. Prav zaradi likvidnosti smo bistveno zmanjšali tudi investicijsko porabo, saj smo po vrednosti investirali le približno 40 % amortizacije; tega sicer ne kaže šteti za uspeh, ker se prehudo omejevanje investicij, še posebno, če dlje traja, dolgoročno rado masčuje v obliki poslabšane poslovne uspešnosti. Veliko truda je bilo vloženo tudi v hitrejšo izterjavo terjatev do kupcev, vendar prav na tem področju še nismo vsega dosegli, kar bi bilo možno in potrebno.

Prav zadnje mesece se težave z likvidnostjo nekoliko zmanjšujejo. To izboljšanje je deloma odraz pravih naštetih aktivnosti. Še predvsem veliko pa pomaga to, da ne naraščajo več, vsaj ne realno. Seveda pa se likvidnost še zdalec ni toliko popravila, da bi ne bila več problematična. Celotno nasprotje, finančna sanacija Slovenskih železarn ostaja še naprej temeljni pogoj za to, da bomo tudi sicer lahko uspešno poslovali.

Zaposleni in osebni dohodki

Število zaposlenih se v Slovenskih železarnah letos rahlo zmanjšuje. Nekoliko hitreje se število zaposlenih zmanjšuje v železarnah Jesenice in Štore, v železarni Ravne pa je ta tok obraten; ta železarna zaposluje namreč letos v povprečju že 6.900 delavcev, kar je za 16 % več kot Železarna Jesenice. Manj delavcev kot lani je tudi v Verigi ter v Plamenu, v Tovilu in Žični pa se je njihovo število nekoliko povečalo.

Osebni dohodki so letos ves čas nominalno hitro rasti in so bili v devetih mesecih kar za 146,2 % višji kot lani v enakem času. Žal pa so življenjski stroški naraščali še hitreje in tako se je realna vrednost osebnih dohodkov precej zmanjšala (za 15 %). Osebnih dohodkov smo si železarni povečevali tudi nekoliko počasneje, kot so to delali v ostalem gospodarstvu (tu so se v povprečju realno znižali za 14 %), ker nas ves čas pestijo velike izgube. Nasplošno imamo v Slovenskih železarnah letos v povprečju le za 2 % višje osebne dohodke, kot je bilo povprečje v ostalem gospodarstvu.

ke, kot je povprečje v slovenskem gospodarstvu (podobno je bilo tudi že lani), medtem ko je bila ta razlika prejšnjega leta precej večja (7 do 12 %).

V gibanju osebnih dohodkov so tudi to pot med delovnimi organizacijami precejšnje razlike. Nekoliko bolj so porasli v Tovilu ter v železarnah Ravne in Jesenice, izraziteje pa so zaostali v Železarni Štore ter v Verigi in Plamenu.

Poslovna uspešnost

Najprej je treba reči, da je v pogojih tako visoke inflacije, kakršno imamo v tem času v Jugoslaviji (cene industrijskih izdelkov so bile v septembru za 153 % višje kot lani v decembru), izjemno težko pravilno presojati finančne rezultate poslovanja. Ta problem se otežujejo ne najbolj posrečene tehnične rešitve, ki se jih poslužuje javni obračunski sistem. Zato tudi podatki, ki jih izkazujejo v bilanci uspeha, ne kaže jemati za povsem zanesljive.

Podatki o celotnem prihodku in njegovi delitvi, ki smo ga ustvarili kot sestavljena organizacija, so naslednji (v mio din):

Opis	I-IX/87	I-IX/88	VII-IX/88	Indeks 3.2	Delež v % 4.3
1	2	3	4	5	6
1. Celotni prihodek	568.123	1.498.592	655.034	264	43
2. Materialni stroški	435.363	1.163.577	496.891	267	43
3. Amortizacija	39.365	98.061	46.215	249	47
4. Dohodek (1-2-3)	93.395	236.954	112.128	254	47
5. Obvez. iz dohodka	41.834	108.806	48.127	260	44
6. Čisti doh (4-5)	51.561	128.148	64.001	249	50
a) osebni dohodek	56.417	162.000	63.244	287	39
b) inv. skup. por.	1.395	2.987	1.706	214	57
c) akum.-izguba	-6.251	-36.839	-949	589	2

Seja delavskega sveta DSSS

Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb je na 18. seji 7. novembra pri pregledu sklepov ugotovil, da so nekateri še vedno v izvajanju (vratariji) v samskih domovih, poslovanje z osnovnimi sredstvi. Delavski svet je imenoval komisijo za ugotavljanje odškodninske odgovornosti v delovni skupnosti skupnih služb.

V zvezi z dopisom odbora za stanovanjska vprašanja delavski svet meni, da njegovi sklepi niso bili v nasprotju s pristojnostmi, ki jih kot delavski svet na tem področju ima. Mnenja je, da je le popravil napake, ki jih je storil odbor za stanovanjska vprašanja pri svojem delu.

Obraavnal in potrdil je 9-mesečne poslovne rezultate in imel pri tem naslednje pripombe:

— glede na visoke stroške obratovanja je potrebno pričeti intenzivno delati na področju zaloga (predvsem rezervnih delov, energije, vzdrževanja naprav),

— odbori za prošnje in pritožbe naj se držijo zakonskih določil in naj ne spreminjajo sklepov disciplinske komisije celo tam, kjer za odločitev disciplinske komisije obstaja zakon-

Najprej kaže primerjati gornje indekse o rasti celotnega prihodka in njegove delitve z indeksi porasta cen v letošnjih devetih mesecih v primerjavi z enakim lanskim obdobjem. Cene industrijskih izdelkov so se namreč v tem času povečale z indeksom 253, življenjski stroški z indeksom 226, povprečje obeh indeksov pa je 230. Te številke so v glavnem nižje od zgoraj prikazanih indeksov, iz česar bi sledil zaključek, da smo realno letos dohodke in čisti dohodek vendarle nekoliko povečali. To ne velja za osebne dohodke; ti so v bruto znesku sicer porasli, vendar samo zaradi bistveno povečanih prispevkov, medtem ko so realno nadovali.

Med elementi delitve so se najbolj povečale obveznosti iz dohodka, in sicer predvsem zaradi močnega porasta obresti. Obveznosti, ki jih plačujemo odvisno od velikosti dohodka (davki in prispevki), nominalno niso porasle, kar pomeni, da so se realno znižale; žal pa to ni res, saj se do njihovega formalnega zmanjšanja prišlo predvsem zato, ker letos plačujemo ustrezno več davkov in prispevkov iz bruto osebnih dohodkov.

V devetih mesecih smo kot sestavljena organizacija ustvarili 45 milijard dinarjev izgube. Pretežni njen del je nastal že v prvem polletju, medtem ko se je v poletnih mesecih nominalno pove-

čala za 10 milijonov dinarjev; teh 10 milijonov dinarjev je precej manj od obresti, ki smo jih v poletnih mesecih plačali od izgube v znesku 39,5 mlrd din, ki smo jo izkazali že ob polletju. (Izgubo smo namreč financirali z dodatnimi kratkoročnimi posojili, ki povzročajo visoke obresti). Iz tega bi lahko sklepali, da v zadnjih mesecih nova izguba v tekočem poslovanju ni nastajala. Da se je poslovna uspešnost v tem času res popravila, potrjujejo tudi druge primerjave, ki smo jih pravkar navedli o celotnem prihodku in njegovi delitvi.

Največ izgube je ustvarila Železarna Jesenice. Zadnje mesece pa prihaja v njenem poslovanju do premikov na bolje, tako da utegne biti ob koncu leta njena izguba manjša, kot je sedaj. Izgubo imata tudi ostali dve železarni, pa tudi v Verigi je je veliko. Ostale tri predelovalne organizacije sicer izgube nimajo, posebnega dobička pa tudi ne.

Do konca leta nam izgub po vsej verjetnosti ne bo uspelo pokriti. Upamo pa lahko, da ne bodo bistveno večje, kot smo jih izkazali v devetih mesecih; to bi navsezadnje že lahko šteli tudi za uspeh.

Že nekaj časa v Slovenskih železarnah ugotavljamo, da smo zašli v resno ekonomsko krizo. Upamo, da se ta v naslednjih mesecih ne bo več poglabljala. Obstajajo namreč znaki, da se poslovni položaj postopoma popravlja, kar naj bi se kmalu pokazalo tudi tako, da bomo izšli iz rdečih števil. Kako hitro se bo to zgodilo, pa seveda ni odvisno samo od zunanjih okoliščin, ampak v veliki meri prav od nas samih. V poslovanju imamo namreč še velike rezerve; če jih bomo znali dovolj hitro in temeljito izkoristiti, se bo to lahko kmalu odrazilo tudi v večjih osebnih dohodkih.

Direktor IB:
Andrej Cetinski

Ob obravnavi stanovanjske problematike sodelavke je delavski svet priporočil, da se za prihodnje leto načrtujejo ustrezna sredstva tudi za kadrovska stanovanja.

Na predlog sektorja inženiring, oddelek za osnovna sredstva in materialno poslovanje, je delavski svet potrdil prenos nekaterih osnovnih sredstev.

Obraavnal in potrdil je poročilo inventurne komisije o izvršeni inventuri v skladišču 93 OTK.

Sprejel je samoupravni sporazum o načinu nastopanja SOZD Slovenske železarn pri izvajanju investicijskih del v tujini in samoupravni sporazum o pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev, ki izvajajo investicijska dela v tujini.

Sodelavcu STK je dal soglasje k opravljanju popoldanske obrti, pod pogojem, da njegovo delo v Železarni zaradi tega ne bo moteno.

EN

Pregled sestankov SDS

Čeprav dnevni red izrednega sestanka SDS RTA 1 (VMR Bela), o katerem smo poročali v zadnjem pregledu SDS, verjetno ni bil zasnovan na kakšni globji »filozofiji podjetja«, pa po svoji naravnosti (vodenje, izobraževanje, kadri) natenjano sila konjunktne teme. Po mnenju teoretikov so to pravzaprav strateške točke, na katerih je možen preboj v sodobno inovacijsko družbo. Možnost preboja pa je v veliki meri odvisna od okolja, v katerem organizacija deluje in od kulture — ustaljenih vrednot, navad, običajev, nenapisanih pravil — organizacije. Vprašanje, kako mobilizirati in sprostiti vse ustvarjalne potenciale, v tem trenutku ni aktualno samo za nas, temveč za celotno našo skupnost.

V tržnih pogojih gospodarjenja (pridobivanje dohodka v spopadu s konkurenco) se kot eno ključnih vprašanj zastavlja vprašanje kakovosti (zadovoljstvo kupca). S tem pa je, kot nas uče naprimer (med drugimi) Japonci, najtesneje povezano vprašanje, kako zna vodstvo navdušiti zaposlene za tak podvig in kakšno vlogo ima pri tem izobraževanje.

Iztrgani citati iz strokovne literature, ki obravnava to vprašanje, nam sicer ne morejo dati celovitih in natančnih navodil, kako pristopiti k reševanju problema, lahko pa nam služijo (tudi s tem, ko nas opozarjajo, da se drugje stvari lotevajo drugače) za smernik. V premislek torej nekaj misli izpod peresa dr. Kaoru Ishikawe (Kako celovito obvladati kakovost, Japonska pot, Tehniška založba Slovenije 1987):

»Pri vodenju organizacije je prva skrb vodstva zadovoljstvo ljudi, ki so povezani z njo. Če ljudje niso zadovoljni in ne morejo postati zadovoljni, potem taka organizacija ne zasluži, da obstaja.«

»Prva naloga poslovanja je, da imajo zaposleni ustrezne prihodke. Upoštevano mora biti, da so ljudje in dana jim mora biti možnost, da so pri svojem delu zadovoljni in da srečno živijo.«

»Potrošniki so naslednji v tem krogu. Morajo se čutiti zadovoljni in imeti prijeten občutek, ko kupujejo in uporabljajo naše blago in storitve.«

»Gledano prek ciljev organizacije, so tri funkcije glavne: zagotavljanje kakovosti, obvladovanje stroškov (dobička) in obvladovanje količin. K tem trem lahko dodamo obvladovanje kadrov.«

»Dokler vodilna oseba s polno oblastjo, to je generalni ali glavni direktor, ne prevzame iniciative in ne prevzame vodilne vloge pri uvajanju obvladovanja kakovosti, toliko časa program ne more uspeti.«

»Najvišje vodstvo mora določiti stališča, ki jih bo organizacija zavzela za celovito obvladovanje kakovosti. Vodstvo mora sprejeti politiko glede uvajanja in širjenja CEOKA (celovito obvladovanje kakovosti, op. BL) in z ozirom na najvažnejše okolne pogoje. Politiko, ki je tako določena, je treba posredovati vsaj celi organizaciji, morajo jo dopolniti vsi delavci, od najvišjega vodstva do delavcev na traku.«

»Obvladovanje kakovosti je miselna revolucija vodenja in tako mora biti tudi usmerjeno. Rečeno je »OKA (obvladovanje kakovosti,

op. BL) se prične z izobraževanjem in konča z izobraževanjem«. Izobraževanje s pomočjo formalnih seminarjev moramo izvajati 150- do 200-procentno. Z drugimi besedami, za vsako osebo je treba predvideti enega in pol do dva seminarja. Razširjeno je mišljenje, da en seminar zadostuje, toda ljudje so pozabljivi in stare navade se bodo hitro vrnile. Vlaganje v izobraževanje se splača in se lahko vrne 100 in 1000-krat na najrazličnejših mestih.

Z izobraževalnimi seminarji lahko posredujemo samo tretjino ali četrtino potrebne izobrazbe. Drugo moramo omogočiti pri vsakodnevem delu, pri katerem predpostavljamo izobraževanje svoje podrejene. Prepustjanje oblasti je tudi oblika izobraževanja. V preteklosti organizacije niso poudarjale odgovornosti predpostavljanih za izobraževanje svojih podrejenih. Tudi taki predpostavljani so bili, ki so se veselili napak svojih podrejenih in jih niso hoteli poučiti na osnovi lastnega težko pridobljenega znanja. To ni imelo prihodnosti in se ne sme več zgoditi.«

»Vztrajam na izobraževanju in usposabljanju ljudi. Če poudarjamo samo eno, lahko od obeh nastajajo problemi. Usposabljanje razumejo na zahodu pogosto kot tehnično usposabljanje. Samo tehnično usposabljanje ni primerno za naše potrebe.«

»Delavci, ki želijo biti vzgajani v svojih lastnih sekcijsko omejenih okoljih imajo ozke perspektive. Mi smo jim hoteli dati širše perspektive, pripraviti jih do tega, da gledajo stvari iz zornega kota organizacije kot celote, ali celo iz svetovne perspektive. Hoteli smo jih pripraviti do tega, da mislijo in izmenjujejo ideje z ljudmi na drugih delovnih mestih, v drugih organizacijah in drugih industrijah.«

H gornji »filozofiji« (nekateri to imenujejo »miselno ozadje organizacije«) kaže dodati še nekaj osnovnih podatkov v zvezi z japonskimi krožki kakovosti. Prvi seminar o obvladovanju kakovosti so imeli leta 1949. V decembru 1983 so imeli pri centrali krožkov registriranih 173 953 krožkov in 1 490 629 članov krožkov. Njihovo delo je temeljilo na spoznanju, da ne bodo mogli delati dobrih proizvodov, če bodo izobraževali le vodstvo in inženirje, ne da bi vključili v sodelovanje tudi delavce na traku. Eno od 10-tih napil je uspešno delovanje krožkov pravi, da naj se krožki sestajajo najmanj 2-krat mesečno, priporočljivo pa je 1-krat na teden (»V vlogi njihovih nadzornikov ne recite: »Zdaj imamo preveč dela, ne imejte sestanka ta teden.« Čim bolj zaposleno je delovno okolje, bolj potrebno je organizirati sestanek za OKA. Ta krožek mora razvozlati razloge, zakaj morajo vsi tako trdo delati.«) Krožki temeljijo na načelu prostovoljnosti.

Čeprav gre v gornjem primeru za iztrgane citate, lahko iz njih razberemo »filozofijo vodenja«, ki skuša v interesu skupne sreče in zadovoljstva pritegniti k sodelovanju vse zaposlene, jih navdušiti za inovacije in kvaliteto delo in jim z ustvarjanjem ustreznih pogojev (materialnih in vzdušja) takšno delo tudi omogoča. Rezultat se ne kaže samo v »kuverti« temveč, in še zlasti, v priznanju, ki ga je izrekel kupec in ki ga priznava tržišče: v ponosu delavca, da dela in pripada firmi, ki jo okolje ceni, spoštuje in priznava. V tej smeri bi torej kazalo razmišljati v zvezi z vprašanji in iniciativno, ki jo je sprožila SDS RTA 1.

Žal je »kultura«, ki jo prakticiramo v Železarni, povsem drugačna. Namesto z vrednotami je organizacija vse preveč prežeta z duhom pri-ganja, kontrole, sankcij (vendar ne za vse delavce enako), splošnega nezaupanja (ki ima svoje realne vzroke), nerealnih pričakovanj (podcenjevanja sprememb v okolju) ipd. V Železarni je vse preveč prisotna politika odločanja »skozí zadnja vrata«, politika raznih »horuk akcij«, zapiranja virov informacij, privilegijev za posameznike, poskusov, da se na odgovorne funkcije postavijo ljudi, ki so se pred delavci blamirali, familiarnega odnosa do okolja... Vse preveč je okoliščin, ki ne spodbujajo temveč ustvarjajo malodušje med delavci. Zato je treba odločno reči, da samo tehnološko prestrukturiranje proizvodnje ni že absolutni garant za uspeh podjetja (če je na voljo kapital, tehnološko prestrukturiranje sploh ne sme biti problem) in da ga mora nujno spremljati tudi ustrezno prestrukturiranje vrednot oziroma kulture podjetja (sedanjih ustaljenih lumpenproletarskih, mafijskih navad, običajev, pravil).

Da se problemi v posameznih okoljih v Železarni ne rešujejo, pojasnjujejo, temveč nasprotno: kumulirajo, kopijo — to pa je tudi vprašanje vodenja — pričajo med drugim tudi zapisniki SDS adjusta štekel Javornik. Tudi če bi pogledali njihove zapisnike za daljše obdobje nazaj, bi ugotovili, da nenehno opozarjajo na težke delovne pogoje, na težaško delo in na slabe osebne dohodke. Kot pisec pregleda SDS (ki pa seveda ne more reševati njihovih problemov) sem jim dolžan opravičilo, ker v Pregledu nisem povzel njihovih zapisnika z dne 1. 9. 1988, na kar so me izrecno opozorili, tako preko telefona kot v svojem najzadnjem zapisniku (reči moram, da v zadnjem obdobju — po intervenciji »z vrha«, čes, da ne delam drugega kot da zapisnike samo prepisujem in da vrh vsega objavljam še probleme, ki so že zdavnaj razrešeni oziroma v veliko primerih že neaktualni — tudi več drugih zapisnikov nisem povzel). Toda vprašanja, ki jih navajajo v zapisniku z dne 1. 9., so očitno za to SDS sila pomembna: o tem priča tudi dejstvo, da na zadnjem sestanku SDS dne 31. 10., niti na devetmesečno poslovanje poročilo niti v zvezi z razpisom volitev v samoupravne organe (če vodstvene instance ignorirajo probleme, bi jih bilo treba reševati znatraj samoupravnih struktur) niso imeli pripomb, ogorčenosti pa so bili zaradi neobjave zapisnika. Takole so zapisali: »Veliko bolj burna debata je bila pod razno. Delavci sprašujejo, zakaj ni bilo nič našega zapisnika v Železarni. Sestanek je bil 1. 9. 1988. Stalno se tudi postavljajo vprašanja glede plač. Draginja je vedno večja, plače pa so vedno iste ali pa še celo manjše.«

In kaj se je pravzaprav dogajalo na sestanku te SDS dne 1. 9. 1988?

Kot je znano, sta tedaj, ob prekinitvi dela na Beli, stavkovni odbor in sindikat izdala več informacij o reševanju zahtev delavcev. Delavci SDS adjusta štekel Javornik pa so po sprejetju ene od teh informacij (za katero gre v zapisniku niso navedli) sklicali sestanek in izoblikovali naslednje pripombe (ker so zanje očitno še vedno aktualne jih povzemam dobesedno): »1. Nizki osebni dohodek, 2. Težki pogoji dela, 3. Ogrožena varnost na posameznih delovnih mestih zaradi pomanjkanja delavcev, 4. Nizki življenjski standard, 5. Previsoki prispevki, 6. Ne- točni podatki v informaciji, 7. Obljubljeni denar 17 starih milijonov naj se izplača v enkratnem znesku, ne pa v petih obrokih s plačo, ker bodo

Strokovnjak za management o razvoju ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

med ceno jeklarskih izdelkov in stroški njihove proizvodnje. Ker te zakonitosti oziroma škarij podjetja večinoma niso priznala in upoštevala, so bile reakcije po posameznih deželah zelo različne, vendar se jih je večina odločila za prestrukturiranje.

Naslednja sprememba, ki je tudi niso dovolj upoštevali, je nagla rast produktivnosti. Sedaj je produktivnost v najbolj razvitih zahodnih državah 500 do 600 ton na delavca letno, do konca tisočletja pa naj bi bila 1000 ton na delavca na leto. Cena takšne visoke produktivnosti je dramatična, ker se izraža v masivni brezposelnosti, predvsem zato, ker politiki in vodstva niso pravočasno postavili smernic in osnov za prestrukturiranje proizvodnje.

Tudi manjša intenziteta porabe jekla je razlog za krizo jeklarske industrije v osemdesetih letih. Jekla so namreč boljše, z njimi se lažje dela, zato je tudi intenzivnost njihove porabe manjša. Kljub temu pa je potrebna triodstotna realna rast jeklarske proizvodnje, da potrošnja jekla ostane na sedanjem nivoju. Nadaljevala se bo tudi koncentracija jeklarskih izdelkov, zato bo konkurenca toliko večja. Dinamika industrije pa je že takšna, da na zahodu država ni več pojem; govorijo samo še o podjetjih, konkurenčnosti in panogi, ne pa o Angliji, Nemčiji, Avstriji ali Japonski.

Pri sedanji dinamiki industrije je treba zelo dobro poznati dejavnike, ki vplivajo na proizvodnjo. Kot primer je dr. Kraljič navedel skokovit porast cene niklja na svetovnem trgu in kako so se posamezne železarne odzvale na to. Dobro je treba poznati svoje zmogljivosti, tehnologijo in tržišče, kjer je najbolj pomembno, da kot dober poslovodni delavec vem, kakšna je moč mojih kupcev nasproti mene (podjetja).

Tem zahtevam se priključujejo nove zahteve zaradi moči novih konkurentov in varstva okolja. Zelo pomembne spremembe se dogajajo tudi pri kadrih, saj je cena vseh navedenih sprememb v dinamiki jeklarske industrije v svetu zmanjševanje števila delavcev.

Zaradi vseh teh sprememb mora jeklarska industrija razumeti, da je treba razvijati nove sposobnosti (marketing) in v vedno večjo konkurenco tudi globalizacijo. Jeklarska industrija sicer ni transnacionalna, njeni odjemalci pa so organizirani v mednarodne družbe, zato so za jeklarsko industrijo tu nove možnosti. Toliko bolj, ker gre razvoj v smeri svetovnih jeklarskih družb.

Neprestane spremembe je treba stalno obvladovati, zato moramo imeti programe, kako jim bomo sledili. Pri tem pa morajo veliko pomagati tudi politiki, ki morajo jeklarski industriji omogočiti, da bo svoje razvojne programe lahko tudi izvajala. Že omenjene škarje med ceno in stroški namreč delujejo tudi pri plemenitih jeklih, le da so tu manjše (1,3%) - več ko je kvaliteten plemeniti jekel, manjše so škarje in več ko je masovnih jekel, večje so škarje. Razvojni programi so zelo pomembni tudi za predelovalce, saj škarje veljajo tudi zanje.

Da bi se lahko prilagajali spremembam v dinamiki svetovne jeklarske industrije, so potrebni novi programi; ti

pa zahtevajo nove investicije. Evropska gospodarska skupnost na podlagi izkušenj in analiz vsako leto predpiše minimalno stopnjo investiranja, ki je sedaj šest odstotkov celotne prodaje oziroma dohodka. Pomembna je tudi struktura kapitala oziroma naša kapitalna moč, ki se izraža v tem, koliko obratnih sredstev imamo vezanih.

Jeklarska industrija je pri razvojnih programih pogosto gledala le na modernizacijo agregatov, čeprav tehnoloških razlik danes praktično ni več; težišče je na stroških, kjer so razlike največje. Zato se je treba vprašati, ali imam pri stroških prednost ali ne, in ustrezno ukrepati. Ker največji strošek jeklarn predstavljata transport, so spremembe na tem področju najbolj učinkovite. Poleg tega je treba optimirati finance, marketing in prodajo ter modernizirati vodenje podjetja v smeri dogajanja na svetovnem trgu.

Pri tem je zelo pomembno, da podjetja vedno vedo, koliko vlagajo v razvoj in v kaj vlagajo. Tu je mišljeno tudi, kje prodajam, kakšne kupce imam in kakšni so moji distribucijski kanali. Velika pomanjkljivost slovenske jeklarske industrije pa je, da nima sistema donosnosti po posameznih kupcih, kar pomeni, da bi morali za vsakega kupca posebej vedno vedeti, kakšne so njegove plačilne sposobnosti. Zelo pomembno je tudi, koliko vlagamo v kadre, vendar ne samo v tehnološke, temveč predvsem v tiste kadre, ki znajo komercialno misliti.

Za konkurenčnost in poslovno uspešnost podjetja so zelo pomembni stroški logistike (pretok blaga in informacij). Sem spada obvladovanje stroškov transporta, tok končne proizvodnje na trg, obdelava naročil in podobno. Strokovnjaki firme Mc Kensey so ugotovili, da v jeklarskih podjetjih ti stroški predstavljajo 15 do 20 odstotkov vseh stroškov, predvsem zato, ker so omenjene dejavnosti preveč razdrobljene.

Primeri prestrukturiranja jeklarske industrije

V uvodu k drugemu tematskemu sklopu je dr. Kraljič poudaril, da je pri programih prestrukturiranja zelo pomembno, da se identificiramo s podjetjem. Če nismo s srcem za spremembe, je boljše, če jih ne uvajamo; za strukturne spremembe so namreč potrebne tako volja kot sposobnosti. Poleg tega je treba tudi točno vedeti, v kolikšnem času lahko kaj dosežemo; če so programi preveč dolgoročni, volje prehitro zmanjka, pa tudi učinki niso dovolj vidni.

Ko se že odločimo za program, je zelo pomemben nadzor nad izvajanjem dogovorov. V skladu s tem je treba spreminjati tudi miselnost, da bo vsak delavec razmišljal in ukrepal, kot da dela s svojim denarjem. Ker vsak program prestrukturiranja pomeni tudi riziko nezaposlenosti (presežek delavcev), mora svoje odigrati tudi vladajoča politika. Program zaposlovanja presežka delavcev namreč lahko naredi samo ona. Seveda, če obstajata volja in sposobnost, kot smo že omenili.

Kako podjetje, ki je zašlo v krizo, spet postaviti na noge, je predavatelj

zelo nazorno pokazal na primeru prestrukturiranja firme VOEST iz Linza. Osnovno izhodišče za sanacijo te firme je bilo dvigniti profitabilnost (donosnost), zato so postavili zelo visok cilj, koliko je treba letno zaslužiti, da bi firma dosegla svetovno konkurenčnost.

V linški jeklarni so najprej naredili analizo stanja oziroma so pogledali, kaj se je v podjetju dogajalo in kje so možnosti za popravke. Tako so analizirali, kaj prodajajo ter pri katerih proizvodnih in prodajnih programih pridobivajo in kje izgubljajo. Na osnovi tega so ocenili, kdaj se je treba ločiti od izdelkov, ki niso več donosni. Nato so pregledali, kakšna so njihova naročila oziroma cena teh naročil, da bi ugotovili, kje je tista meja, ko se naročila zaradi njihove prenikne cene zavrnejo (z obrazložitvijo, da pod to ceno ne prodajamo več). Analizirali so tudi trg oziroma kupce ter kako ugotovili tudi, kam in komu prodajajo.

Naslednji korak je bila analiza števila zaposlenih, kjer so ugotovili, da so v ostalih železarnah na zahodu število zaposlenih zmanjševali za 40 odstotkov, v Linzu pa samo za 10 in tako je v posameznih fazah proizvodnje prišlo do viška delavcev. Poleg tega so imeli v tej železarni za 30 odstotkov ljudi več v logistiki, produktivnost pa je bila celo za 50 do 60 odstotkov manjša kot v konkurenčnih železarnah.

Ker je tako velik delež stroškov predstavljal strošek logistike, so te stroške temeljito analizirali. Ugotovili so, da so bili najbolj »težki« razlogi previsoke zaloge ter stroški sistema elektronske obdelave podatkov in odpreme. Pri stroških logistike deluje tako imenovana logistična veriga, zato je treba analizirati stroške od kupca preko vseh postaj v podjetju nazaj do kupca ter ugotoviti, koliko ljudi v tej verigi naloge opravlja in kakšen strošek predstavljajo.

Ko so naredili omenjeno analizo stanja, so naredili program, s katerim so samo operativno (brez strukturnih sprememb) pridobili dva milijona šilinov letno, predvsem s spremembami na trgu oziroma z izboljšanjem odnosov do vsakega kupca posebej. Potrebni so bili tudi precej investicij, saj masovnega prestrukturiranja brez tega ne more biti, in sicer v razmerju 1:1. Potrebne so bile tudi spremembe pri surovinah in obratnih sredstvih.

Pri strukturnih spremembah proizvodnje linške železarne pa je bil osnovni koncept doseči enostaven in tekoč proizvodni sistem, pri katerem pa mora biti jasno, kaj je naša končna vizija jeklarstva in kako bomo temu prilagodili strategijo proizvodnje. Če izkušnje iz Linza prenesemo v Slovenijo, lahko trdimo, da je za Slovenske železarne nujno potrebno operativno in strukturno prenavljanje z ustreznimi programi. Operativni programi morajo vsebovati: kako povečati profit (dobiček) s tržišča, kako zmanjšati stroške logistike, koliko izdelkov in v kakšnih dimenzijah izdelujemo, kakšni so stroški nabave in kakšni so splošni stroški. Pri tem je treba misliti izven okvirov vodstvenih funkcij in uvesti nove sposobnosti pri ljudeh.

Pri vseh programih so zelo pomembne tri stvari: sam program sanacije, za katerega sta potrebni volja in sposob-

nost; dovolj kadra, ki bo delal pri tem in ki bo imel nove prijeme in nove metode dela; določiti je treba ljudi, ki so pripravljeni prevzeti odgovornost za nove naloge in ki bodo potem lahko tudi napredovali ter tako v bistvu vzgojili naslednjo generacijo vodilnega kadra; najbolj pomembno pa je, da so vsi na istem »striku« in da vlečejo v isto smer.

Izzivi naslednjega desetletja

Pri tem tematskem sklopu je dr. Kraljič izpostavil predvsem splošne in globalne izzive, nova industrijska vprašanja in specifične izzive posameznih podjetij in funkcij ter pojasnil, da razvoja jeklarstva običajno ne pogojuje jeklarstvo samo, ampak kupci in konkurenca. Zato je nujno oblikovati tako poslovno miselnost, da si stalno v toku svetovnega dogajanja. Pri splošnih izzivih je poudaril predvsem globalizacijo jeklarske industrije (mednarodna in svetovna združenja), inovativnost, avtomatizacijo in varstvo okolja, pri novih industrijskih vprašanjih pa elektrono; specifična vprašanja posameznih podjetij in funkcij pa so predvsem razumevanje posameznih stopenj poslovanja (vodenje nabave in prodaje ter logistika, tržišče in informiranje).

Če se globalnim izzivom tržišča v novem desetletju dovolj hitro prilagodimo, so to za nas nove možnosti, drugače pa ne; zato moramo vedno biti čim bližje trgu, da takoj zaznamo vse spremembe. Poleg tega je potrebna tudi decentralizacija vodenja (informatika) in zmanjševanje števila zaposlenih, najbolj pomembno pa je razumeti mednarodni management v smislu, kje je inovacija - ali v izdelku ali v načinu uporabe ali v rešitvi. Sodoben management predvideva optimizacijo stroškov s sistemom informiranja, ki redno spremlja cene, dele tržišča oziroma posamezne kupce, akcije konkurentov in podobno, razvoji kvalitativnih kadrov z globalnim izobraženim in sposobnostnim profilom ter dolgoročni program managementa, v katerem bodo jasne kretnice za nadaljni razvoj.

Eden od novih industrijskih izzivov je tudi dejstvo, da jeklarne vedno bolj »zapuščajo« jeklo in s svojimi sredstvi postavljajo na noge nove manjše firme, ki ne izdelujejo jekla, ampak druge donosne stvari (elektronika, avtomatika, keramika, optika, tekstilije). Najboljši primer za to je Japonska, kjer njena jeklarska industrija že investira v taka podjetja izven državnih meja in proizvodnja jekla predstavlja samo še tretjino vloženih sredstev.

Strategija in razvojne možnosti Slovenskih železarne

Na koncu svojega kvalitativnega predavanja je dr. Peter Kraljič ocenil, da bi bile glede na asortiment in kvaliteto izdelkov tudi Slovenske železarne lahko svetovno konkurenčne, saj imajo za to precej predpogojev: nove investicije, tisočletna tradicija in sposobni metalurgi. Vendar pa je še vedno dovolj odprtih vprašanj, na katera mora SOZD še odgovoriti. To so predvsem: ali smo dovolj profitabilni; ali imamo uravnoteženo konfiguracijo proizvodnje in trga (pokrivanje programov in

prevelik asortiment); ali je produktivnost dovolj velika, da bi bila konkurenčna; ali dovolj razumemo tržišče oziroma, ali ne prodajamo in izdelujemo pod ceno; ali smo še vedno dovolj na tekočem z dogajanjem v svetu (kadar je trg zaščiten, je velika nevarnost, da vodenje in podjetje v celoti otopita); ali je dovolj možnosti za uporabo naprednih spoznanj pri elektronski obdelavi podatkov; ali dovolj optimiramo skupne možnosti vseh treh železarne ali jih vodimo kot samostojne enote; ali dovolj optimiramo celotno jugoslovansko železarsko industrijo (kooperacija).

Ko ocenjujemo možnosti na domačem tržišču, se moramo zavedati nevarnosti protekcionizma in inflacije, zato si moramo za svoj cilj postaviti biti najboljši, kajti le najboljši lahko izsilijo največjo politično in finančno podporo. Pri ocenjevanju možnosti na izvoznem trgu pa moramo vedeti, kaj potrebujemo za optimalno proizvodnjo (inovacije) in kje je denar za to ter s kom konkuriramo za ta sredstva. Zato moramo imeti zelo prepričljiv razvojni koncept.

Vedeti je treba tudi, kako pomembno vlogo igra jeklo v republiki in s političnimi rešitvami narediti program za zaposlovanje presežka delavcev. Osnovno izhodišče in cilj programa SOZD Slovenske železarne do leta 1995 pa mora biti profabiliteta (dobičkanost), utemeljena na večjem izvozu in kvalitetnejši proizvodnji - dobiček namreč ni nič grdega. Da bi to dosegli, pa je treba najprej vedeti, kje je naš trenutni položaj (izdelki, tehnološka baza, kadrovske potencial) oziroma, koliko zaostajamo za najboljšimi v svetu. Šele potem bomo lahko načrtovali, kaj in kje spremeniti in s kakšno organizacijo začeti (izkušnje kažejo, da je najboljša projektna organizacija).

Analiza, program prestrukturiranja in njegovo dosledno izvajanje

Glede na vprašanja v razpravi po predavanju je strokovnjak za management podal tudi nekaj konkretnih nalog, ki jih mora SOZD izvesti, če želi slediti najboljšim v svetu. Tako je treba izvrševanje nalog decentralizirati, centralno (na nivoju sozda) pa se vodijo le strateške odločitve. Sanacijo Slovenskih železarne je treba izvesti samo pri jeklu; najprej je treba počistiti tu, finalizacija pa naj bo le kritična masa. Narediti je treba brezkompromisen in resničen posnetek stanja v sozdu, njegov razvojni program pa optimizirati v sozdu kot celoti in ne v vsaki železarni posebej. Analizo stanja je treba prepuštili zunanjim izvajalcem, -ker so bolj objektivni (niso podvrženi čustvenim vplivom) in ker pri svojem delu uporabljajo najbolj nove metode in najbolj sveže izkušnje.

Na podlagi takšne temeljitosti in brezkompromisne analize stanja je treba narediti program prestrukturiranja ter ga dosledno in strogo izvajati. To zadnje je najbolj pomembno - v Linzu so železarno zaradi zelo strogega in doslednega izvajanja programa sanirali v dveh letih; koliko časa bomo potrebovali mi? Kakorkoli že, dr. Kraljič je v svojem predavanju poudaril tudi to, da je boljše, da programa, katerega ne moremo vsaj v fazah uresničiti v dveh letih, sploh ne delamo. In da se prepustimo neizogibnemu - da nas bodo vsrkala bolj sposobna in bolj konkurenčna podjetja. Lilijsana Kos

na znesek isto odtrgani prispevki. In dalje: »Zakaj se mora stabilizacijsko obnašati samo delavec v proizvodnji; ali ne bi bilo veliko boljše, če bi se tudi na nivoju občine, republike in federacije? Iz vsega tega se lahko zaključijo, da so delavci do skrajnosti nezadovoljni in da bodo šli tudi v prekinitev dela, v kolikor se situacija ne izboljša. Vse informacije naj prihajajo v obrate takoj, da so delavci lahko seznanjeni in lahko dajo svoje pripombe.« Dodam naj še, da je imela ista SDS že na sestanku 8. avgusta (pa tudi že prej) pripombe, »da delo v adjustaži na Javorniku ni ovrednoteno tako kot bi morali biti« in, da po njihovem mnenju »ogovorni zastopavljajo delo na Javorniku«.

Upajmo, da bodo vodstvo in delavci adjustaže štel Javornik vendarle našli neko skupno rešitev, mi pa se vrnimo k vprašanju in predlogom, ki jih izpostavljajo v svojih zapisnikih druge SDS.

TOZD TALILNICE

Iz OBRATA JEKLARNA 2 smo prejeli zapisnike SDS EOP, VOD 1, 2, 3, in 4 ter kontiliv 2, 3 in 4. Po zapisnikih sodeč bi lahko rekli, da so v tem obratu vse svoje probleme, na katere so še ne tako davno opozarjali, že razrešili, saj v zapisnikih ne zasledimo nikakršnih predlogov, vprašanj, zahtev ali pobud.

Iz OBRATA LIVARNA pa smo prejeli zapisnike SDS vodstvo obrata, modelna mizarina, jeklovirna 1 in 2 ter čistilnica + žarilnica. Na sestanku SDS vodstva obrata in modelne mizarne so mizarji zahtevali, da se drva (odpadni les, ki nastane pri oblikovanju modelov) deli samo v okviru mizarne. Podprli so tudi predlog čistilcev odlitkov, da naj bi bili v bodoče sestanki SDS v sejni sobi (bivša jedilnica). SDS jeklovirna 1 in 2 sta pod razno spregovorili o pomanjkanju naročil in dela za livarje. »Če bi bilo zadosti naročil,« pravijo, »bi livarna zopet dosegala in presegala svoje delovne obveze.« Na sestanku SDS čistilnica + žarilnica je bilo v zvezi z delitvijo drv povedano, da se delijo po spisku. Izrazili so tudi željo, da bi v bodoče sestankom SDS prisostoval tudi obratni asistent za delovne naprave.

TOZD PLOŠČATI PROGRAM

Poleg zapisnika SDS adjustaže štel Javornik, ki smo ga že omenili, smo iz OBRATA VALJARNA BLUMING ŠTEKEL prejeli tudi zapisnike SDS vodstvo obrata, bluming 1, 2 in 3, adjustaža bluming 2 in 3 ter adjustaža štel 1 in 2. SDS vodstvo obrata v zvezi z devetmesečnim poslovanjem pripominja, da slabo stanje naprav vpliva tudi na slab izpizen na štelu, na delovne rezultate pa tudi podaljševanje remontov iz sobote, nedelje, na ponedeljek. Neusklajen dotok jekla iz Jeklarne 1 in Jeklarne 2 pa vpliva na povečano porabo plina na globinskih pečeh. Stanje naprav je slabo tudi zaradi neopravljenega letnega remonta v valjarni bluming štel. SDS meni, da je skrajni čas, da se pristopi k rekonstrukciji. SDS bluming 1 je podobnega mnenja: prepričani so pristopa k popravilu valjarskega ograjda, pripombe valjavcev se premalo upošteva, z bolj načrtovanim delom pa bi se dalo precej prihraniti tudi na porabi plina na globinskih pečeh. SDS bluming 3 pravi, da svojih napak ne zakriva, da pa bi bil izpizen na štelu lahko bistveno boljše, če bi bile naprave v boljšem stanju. Vse zaloge vložka predelajo sproti. Pod razno vprašujejo, »ali bomo kdaj usposobili tehnično na hladnem navijalcu.« SDS adjustaža bluming 3 ugotavlja, da so vseh de-

vet mesecev dobro delali in da za izgubo niso krivi delavci. Pripombe so imeli predvsem na osebne dohodek. Opozorjeni so bili tudi na porast nezgod v letošnjem letu, uporabo zaščitnih sredstev, disciplino ipd. Ker se dogaja, da ob 13.30 zmanjkne tople vode za umivanje, so zahtevali, da vodstvo obrata ta problem odpravi. Pripombe so imeli tudi na postopek evidentiranja kandidatov za člane samoupravnih organov. Pravičen postopek bi moral biti po njihovem mnenju takšen: »Vsaka SDS naj bi predlagala dva do tri kandidate za člane samoupravnih organov, take, ki bi bili na sestankih pripravljeni tudi kaj povedati. Izmed teh naj bi potem najprej na kandidacijskih konferencah po obratih izbrali kandidate in šele potem šli na kandidacijsko konferenco TOZD-a. Med sedaj predlaganimi kandidati pa je vsaj ena polovica »čutulogov«, takih, ki na nobenem sestanku nikdar nič ne povedo.«

Podobno nezadovoljstvo kot v SDS adjustaža štel Javornik se opaža tudi med delavci SDS adjustaže štel Bela 1 in 2. Tudi tu v zvezi s točkami, ki so bile na dnevnem redu sestanka, ni bilo pripomb, zato pa so pod razno zapisali tole: »Pod točko razno so navzoči nezadovoljni s stanjem v oddelku, saj ta oddelki niso podobni proizvodnemu oddelku, kjer se razreže in proda kar nekaj lepih kilogramov oziroma ton pločevine in trakov. Prepričani smo, da zasluži več pozornosti in ne mačehovski odnos. Vedno se govorijo, pišemo, naj bo urejen odvoz rene in razsvetljavja, saj polovica žarnic ne služi svojem namenu. Zalostno toda resnično: vedno naletimo na gluha ušesa. Upravičeno se sprašujemo, do kdaj bo tako?«

Iz OBRATA VALJARNA DEBELE PLOČEVINE smo prejeli zapisnike SDS vodstvo obrata, proga 1 in 2, adjustaža 1 in 2 ter OTOP. SDS proga 1 se v zvezi z oteženim dodatkom sprašuje, zakaj ni zajet tudi pri menjavi valjev. Mnenje SDS adjustaža 1 v zvezi z devetmesečnim poslovanjem: »SDS meni, da je za slabe rezultate valjarne debele pločevine skrivni tudi poslovodni odbor, ki ni namenil sredstev za generalni remont in s tem preprečil vse več zastojev, ki nas ovirajo pri proizvodnji.« Pod razno pa opozarja, da 150 gramov mila, ki ga dobijo za dva meseca, absolutno ne zadostuje. SDS adjustaža 2 pa se čudi, kako more TOZD Komerciala in DSSS poslovati brez izgube. Po njihovem mnenju bi morale biti v primeru, ko proizvajne TOZD poslujejo z izgubo, dajatve za Komercialo in DSSS toliko manjše, da bi se tudi tu morala izkazovati izguba. Na sestanku SDS OTOP je bilo med drugim postavljeno vprašanje, kdaj se bo rešilo vprašanje grup za ravnalce na stiskalnicah. Skrbijo jih tudi pogoji dela v zimskem času: zaradi pobitih stekel v obratu in vrat nasproti preše, ki so velikokrat v okvari, se boje posledice prepriha. Delavci linije Drever pa se pritožujejo zaradi že dalj časa trajajočih okvar klime naprave.

Iz OBRATA HLADNA VALJARNA BELA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo-odprema, žarilnica 1, 2, 3 in 4, lužilnica 1 in 3, adjustaža 1, 2 in 3 ter valjarna 1, 2, 3 in 4. SDS vodstvo obrata-odprema ugotavlja, da je bilo fizično izpolnjevanje proizvodnih ciljev v devetih mesecih več kot zadovoljivo, da pa kljub temu obstaja vrsta proizvodnih problemov, ki močno bremenijo obrat HVB že sedaj, v prihodnje pa jih bodo še bolj prizadeli. Zaključki razprave so naslednji: SDS se ne strinja z odnosom celotnega vzdrževanja do neresenih problemov vzdrževanja njihovih naprav kot tudi ne z odnosom vzdrževanja do nabave nujnih rezervnih delov. Prav tako se ne strinjajo z odtujitvijo sredstev AZ in

IV ter s prenosom teh sredstev v uporabo vzdrževanju, kot tudi ne z odnosom poslovnega odbora do proizvodnje ter do tehnoloških, ekoloških in razvojnih problemov na katere obrati nimajo več nikakršnega vpliva. Nadalje se ne strinjajo z ukrepi poslovnega odbora na področju nagajevanja, stimulacij, norm, disciplinskih ukrepov itd., kot tudi ne z novo postavljeno organiziranostjo Železarne Jesenice, ki je dokazala vse svoje pomanjkljivosti (na le-te so opozarjali že ob spremembi). Ne strinjajo se tudi z novo organiziranostjo in delom skladišč, ker se ovira proizvodnjo.

SDS nato navaja, za kaj se zavzema, in sicer: za takšno spremembo organiziranosti v ZJ, ki bo omogočila reševanje problemov in motivirala ljudi itd.; za to, da se ključnim proizvodnim obratom priključi tudi področje vzdrževanje (kamor tudi spada); za to, da se motivira vse strokovne moči za reševanje problemov tople valjarne (70 % vsega domačega vložka - toplotni valjni trakovi - je kvalitete II. a); za to, da se takoj realizirajo potrebna prevrednotenja del in nalog in da ima pri tem prednost proizvodnja ter da se pregledajo norme na napravah; za to, da se sprožijo postopki preverjanja odgovornosti in osebnega doprinosu k delu na vseh nivojih, od predsednika Poslovnega odbora članov Poslovnega odbora, direktorjev, do vsakega delavca.

Vse te sklepe in pobude je SDS vodstvo obrata-odprema posredovala preko direktorja TOZD Ploščati program delavskemu svetu te temeljne organizacije.

(se nadaljuje)

Center za samoupravljanje in informiranje - B. Lakota

V ponedeljek pred Železarno (foto: Silvo Kokalj)

Seja odbora za gospodarstvo

Odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarn je imel 16. novembra 14. sejo, na kateri je poleg običajnih točk dnevnega reda obravnaval devetmesečno poslovno poročilo in pripombe delavskih svetov TOZD in DSSS na poročilo.

Pri pregledu sklepov se je odbor seznanil s poročilom sektorja za razvoj o osvajanju izdelave avtomatskega jekla Č 3990 in kontinuiranem vlivanju gredic, od sektorja pa bo zahteval, da poročilo dopolni še s terminskim načrtom izvajanja akcij. Odbor se je seznanil s poročilom o razreševanju problematike visoke fluktuacije v Žičarni in sklenil, naj se vodstvo TOZD Okrogli program ob koncu leta v poročilu osredotoči predvsem na uresničevanje ukrepov za sanacijo stanja v Žičarni. V zvezi z zahtevu, naj FRS v poslovnem poročilu navede konkretne podatke, koliko in kako se koristijo sredstva iz davčnih olajšav zaradi zaposlovanja invalidnih oseb, je Boris Pesjak pojasnil, da zaradi negativnega poslovnega rezultata tega denarja ni, v primeru, da bi ga odvajali, pa bi izgubo še povečali. V zvezi z zahtevu odbora po opredelitvi specifičnih vzrokov izgube v poslovnem poročilu pa je opozoril na izredne težave pri natančnem opredeljevanju specifičnih vzrokov in pojasnil, da je Železarna v tretjem tromesečju poslovala pozitivno, vzroki za izgubo v prvem polletju pa so bili navedeni v polletnem poslovnem poročilu.

Na predlog zunanjih trgovine je odbor obravnaval in potrdil pet odpisov, ki so nastali pri poslovanju s tujino. Predlagal je, naj TOZD Okrogli in Ploščati program razširita, zakaj prihaja do reklamacij (še posebej do takih, kakršne je odbor obravnaval na sejah) ter ukrepa (ugotovita odgovornost in skladu s sprejetimi sanacijskimi ukrepi).

Odbor se je seznanil s oceno izvajanja operativnega programa proizvodnje v oktobru in potrdil predlog programa za november, ki predvideva za 8,3 % višjo skupno in za 7,1 % višjo blagovno proizvodnjo od gospodarskega načrta. Podprl je predlog, sprejet na koordinaciji procesa, naj bi v proizvodnih

TOZD in spremljajočih dejavnostih delali na pristo soboto. Tako bi izkoristili višje cene in zmanjšali zaloge, kar bi zelo vplivalo na poslovne rezultate Železarn. Poleg dela na proste sobote je realizacija višjega operativnega programa odvisna od zagotovila, da bo tuji vložek prispel pravočasno in da bosta obe jeklarni izpolnili svoje obveze.

Z rezultati v devetih mesecih je član odbora seznanil Boris Pesjak. Bistvenih pripomb ni bilo. Podprl pa so pobudo, naj bi se poslovno poročilo v prihodnje osredotočilo le na poslovne rezultate in bi se tako obširno, kot je sedaj, pripravljalo le ob zaključnem računu. K racionalizaciji poslovnih poročil bodo mnogo prispevale tudi predvidene spremembe zakonodaje.

Odbor je pregledal pripombe delavskih svetov TOZD in DSSS in ugotovil, da jih ni treba usklajevati. Problemi, na katere opozarjajo v TOZD, naj se (nekateri se že) rešujejo v TOZD s sodelovanjem ustreznih strokovnih služb in poslovnega odbora. Še naprej je treba dosledno izvajati sanacijske ukrepe, tudi odgovornost in sankcije. Odbor bo spremljal izvajanje teh aktivnosti in ukrepov.

Odbor je potrdil vlogo za potrditev sredstev za dokončanje del na projektu Jeklarna 2. Poklicni gasilski in reševalni službi Železarn Jesenice je odobrilo osem plošč nerjavne pločevine, ki jo bo kot pomoč oddala Poklicni gasilski enoti Ajdovščina, na prošnjo OŠ Prežihov Voranc pa bodo v razvojnem oddelku izdelali ohišje električne peči za žganje izdelkov iz gline. Podprl je tudi predlog za pridobitev poslovnih prostorov v Beogradu, ki jih ponuja Obnova Osijek; poslovni odbor naj raziše, kako bi te prostore čim bolj koristno uporabili in predlog posreduje delavskemu svetu.

CSI — MZ

Tehniška dediščina — bogastvo ali breme? (7)

Industrijske ostaline in dediščina v Železarni

Železarstvo na Gorenjskem je stoletja dajalo kruh predvsem Gornjesavski dolini, življi iz gorjanskobohinjskega kota pa tudi dela Primorske. To so omogočale železniške in cestne povezave, ki to dolino sekajo podolgem in počez.

Železarstvo se je ob koncu 19. stoletja vse bolj koncentriralo na Jesenice in Javorniku, ko je Kranjska industrijska družba skoncitrirala kapital na energetsko in transportno najbolj ugodni lokaciji. Zaradi neizprosne konkurence na svetovnem in domačem trgu so začele odročne fužine in delavnice propadati, začelo pa je primajkovati tudi domače rude (ki tudi po kakovosti ni več ustrezala razvoju tehnologije), pa tudi gozdov, ki so bili stoletja neizčrpan vir za izdelavo oglja. Koks so začeli na Jesenice uporabljati kot kurivo v plavžu šele leta 1885, parni stroj pa tako in tako kot pogonska moč ni prišel do veljave.

Podjetni industrialci so v letih 1889 do 1891 zgradili nove železarske obrate, ki so pomenili začetek modernega železarstva, hkrati pa so začeli propadati stari obrati na Savi in Javorniku.

Obrati na Stari Savi (ostanki le-teh) predstavljajo danes najbolj pomemben tehniški spomenik železarstva na Slovenskem. Stopenetdeset let potem, ko jih je leta 1538 zgradil fužinar Bernard Bucellini na levem bregu Save, jih je na bakrorezu že ovekovečil J.V. Valvazor v Slavi vojvodine Kranjske. Kot najbolj pomembne na Kranjskem jih je ovrednotil takole: »... tu pridelujejo samo prvotno jeklo, in sicer v silno velikih količinah; zato ga morajo dajati tudi drugim bližnjim in daljnjim dežlam, posebno Italiji. Za drag denar izvažajo tudi orožje.« Še bolj prepričljivi pa je pri fužinah na Javorniku: »Najboljše jeklo, ki se da kje dobiti, se izdeluje tukaj. Zahtevajo ga ne samo Italija, ampak tudi druge, še bolj oddaljene dežele. Tu kujejo tudi hrvaško jeklo, ki rado turško kri pije... predorni rez ima od odličnih jeklarskih mojstrov na Javorniku.

Iz listine leta 1581 lahko razberemo, da je v teh letih na Savi že obratoval brescianski plavž ter šest kladiv, talilna peč z dvema kladivoma, predvsem pa, da je bila letna proizvodnja 3600 dunajskih centov.

V 18. stoletju je potomec Bucelinijev nasledil Belgijec Valentin Ruard (1766). Železarna je doživljala hiter napredek, tako da je v petdesetih letih 18. stol. proizvodnja že znašala več kot 135.000 stotov grodija in 18.000 stotov jekla na brescianski način. Vse skupaj je slonelo na ramah 120 rudarjev, 108 plavžarjev in drugih fužinskih delavcev ter okrog 400 oglarjev. Ko so se Ru-

ardove fužine v letih 1871-1873 pridružile Kranjski industrijski družbi, se je začelo novo obdobje za savske fužine, ki so kljub svetovni gospodarski krizi nadaljevale železarsko tradicijo v dvajseto stoletje.

(se nadaljuje)

Tone Konobelj

Pregled dela skupne disciplinske komisije za oktober 1988

V oktobru so direktorji TOZD in sektorjev vložili 43 zahtevkov za uvedbo in vodenje disciplinskega postopka. Komisija je na petih obravnavah skupaj še z nekaj zahtevki iz septembra obravnavala 30 delavcev in pri tem izrekla 28 ukrepov in dve drugi odločitvi. Od tega je v osmih primerih izrekla ukrep prenehanje delovnega razmerja, devetkrat pa je ta ukrep pogojno odložila za določeno dobo.

Najbolj pogoste kršitve delovne obveznosti so neopravičeni izostanki, nevestno opravljanje delovnih nalog, nedovoljeni izhodi iz Železarn.

Nekaj odločb iz oktobra v pregledu ni zajeti, ker odločbe zaradi ugovorov delavcev ali pa zaradi počasnega vročanja odločb delavcem še niso dokončne.

V času od zadnje objave se je sestala tudi večina odborov za prošnje in pritožbe ter varstvo pravic delavcev, ki so obravnavali in odločali o ugovorih in v večini primerov spremenili odločbe oziroma odločitve disciplinske komisije ter izrekli milejše ukrepe.

Talilnice

Jozo Troha — žerjavovodja, Jeklarna 2, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja,
Ivan Pogačar — glavni delovodja izmene, Jeklarna 1, nepravilno opravljanje delovnih nalog, denarna kazen,
Ivo Iveljič — 2. pomočnik talilca pri EP, Jeklarna 1, malomarno opravljanje delovnih nalog, denarna kazen,
Mirsad Šečkanović — žerjavovodja, Jeklarna 1, predčasno zapuščanje dela, javni opomin,
Fahrija Salihović — žerjavovodja, Jeklarna 1, ni bil odgovoren za očitano kršitev delovne obveznosti,
Juro Iveljič — 2. pomočnik talilca pri EP, Jeklarna 1, predčasni izhod na nedovoljenem mestu, javni opomin,
Stjepan Slatina — 2. pripravljalec legur, Jeklarna 1, predčasni izhod na nedovoljenem mestu, javni opomin,
Roman Černigoj — skladiščnik, Jeklarna 1, vinjenost in spanje na delovnem mestu, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo treh (3) mesecev.

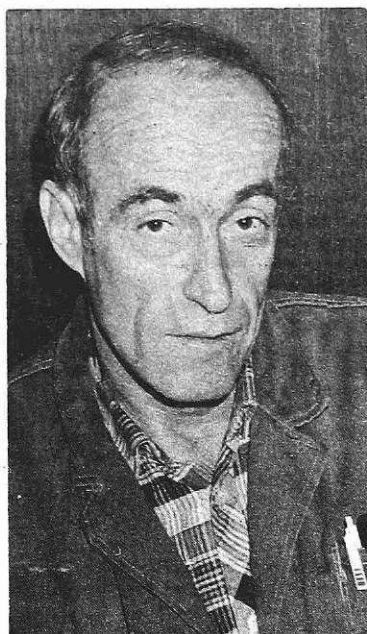
Tehnične dejavnosti

Jože Rev — električar specialist, Vzdrževanje, vinjenost, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev,
Muhamed Huremović — ključavničar specialist, Vzdrževanje, večkratno zamujsanje na delo, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo enega (1) leta,
Eusebijo Zukič — 4. strugar, Strojne delavnice, ni izpolnjeval predpisane terapije zdravnika, javni opomin,
Muradi Fatkić — premikač, Transport, neopravičeni izostanki, prenehanje delovnega razmerja,
Stev Stojković — kretnik Bela, Transport, predčasni in nedovoljeni izhod iz Železarn, javni opomin,
Hajrudin Šečkanović — 1. instalater, Vzdrževanje, nedovoljeni izhod iz Železarn, vnos alkohola v Železarno, prenehanje delovnega razmerja pogojno za dobo šestih (6) mesecev.

Sindikalna konferenca TOZD Okrogli program

Delavce je treba motivirati za dobro delo

Novo vrednotenje, boljši osebni dohodki in napredovanje na delovnem mestu so najbolj pomembni problemi, s katerimi se ukvarja sindikalna konferenca TOZD Okrogli program. Tesno so povezani z razmerami v Železarni kot celoti, zato je tudi njihovo reševanje odvisno od uspešnosti odpravljanja sedanjih težav naše delovne organizacije. O delu konference smo se pogovarjali z njenim predsednikom Jakobom Veberom.

Jakob Veber (foto: Silvo Kokalj)

Jakob Veber se je zaposlil v Železarni leta 1956; najprej je delal v Žičarni na strojih za fini vlek, nato pa so ga zaradi invalidnosti prestavili v votličarno, kjer je opravljal dela in naloge strugarja. Po končani delovodski šoli je občasno nadomeščal delovodja votličarne, leta 1981 pa je postal delovodja žičarne 2; lani je prevzel delo delovodja votličarne.

Po odsluženem vojaškem roku leta 1961 se je vključil v delo mladinske organizacije, izvolili so ga za delegata v centralnem delavskem svetu, delal pa je tudi v odboru za stanovanjska vprašanja. Sindikalno dejavnostjo se je pričel ukvarjati pred šestimi leti, ko so ga imenovali za predsednika izvršnega odbora osnovne organizacije Žičarne, po reorganizaciji pa je postal predsednik sindikalne konference TOZD Okrogli program.

»Delavci veliko pričakujejo od novega vrednotenja, ki se pripravlja v Železarni,« pravi Veber: »Z njim bi morali zagotoviti večjo motiviranost delavcev za delo, z različnim nagradenjem pa tudi ločiti dobrega delavca od slabega. Po reakcijah delavcev v svojem okolju sodim, da so ljudje proti uravnilovki. Najbolj jih boli, da imajo na plačilni dan vsi enako debele kuverte, ne glede na prizadevnost in rezultate dela. V posameznih obratih TOZD Okrogli program delujejo komisije, ki na novo

vrednotijo posamezna dela in naloge; svoje predloge bodo usklajevale na skupnem sestanku komisij naše temeljne organizacije.

V Žičarni je problem nagradenja specifičen, ker večina delavcev dela na tri izmene in je delo normirano. Za individualne norme je že izdelana progresivna lestvica nagradenja, ki naj bi jo kmalu začeli uporabljati, ni pa še urejeno področje skupinske norme, kjer doseganje boljših rezultatov ne vpliva na višino dohodka. Za opravljanje dela žičarja in doseganje visoko zastavljenih norm je potrebna dolgaletna praksa. Ker pa veliko ljudi v Žičarni odhaja v pokoj, nam kljub dotoku novih žičarjev in njihovega usposabljanja primanjkuje bolj izkušenih delavcev. V tem obratu je prisotna tudi velika fluktuacija, ki bi jo lahko omejili le z boljšim nagradenjem žičarjev. V ta namen smo v obratu predlagali, da bi dobili delavci določen dodatek za stalnost, glede na dobo dela na določenem stroju, če dosegajo dobre kvalitete in količinske rezultate. Sicer pa nizki osebni dohodki predstavljajo problem v vseh petih obratih TOZD Okrogli program. Boljše plače lahko dosežemo le s sistemsko rešitvijo na nivoju delovne organizacije; razne stimulacije predstavljajo le krpanje, ki bistveno ne popravlja položaja delavcev.

Sindikalna konferenca TOZD Okrogli program je del svojih prizadevanj usmerila tudi na zagotavljanje benefične dobe za delavce v Žebeljarni, ki delajo v težkih delovnih pogojih.

»Tudi v naši temeljni organizaciji smo se srečali z izrednim zborom delavcev,« pravi Veber. »Sindikalisti smo pričakovali izbruh nezadovoljstva delavcev, saj so mnogi z rednim delom zaslužili komaj za preživetje. Prizadevali smo si za izplačilo enkratnih pomoči in pomoči pri nakupu ozimnice, s katerimi bi pomagali najbolj ogroženim delavcem, vendar tudi teh začasnih rešitev nismo pravočasno dosegli. Prišlo je do dvurne prekinitve dela v Žičarni, ki pa je potekala zelo disciplinirano; delavci so že vnaprej zagotovili, da bodo izgubljeni čas nadoknadili. Vsaka samoupravna delovna skupina je poslala svojega predstavnika na skupen sestanek, ki so se ga udeležili tudi vodstvo obrata in predstavniki sindikata. Tu so izoblikovali svoje zahteve v zvezi z višjimi osebnimi dohodki, enkratnimi pomočmi in napredovanjem na delovnem mestu, ki v Žičarni praktično ni mogoče. Večina teh zahtev je bila uresničenih, nekatere pa se še rešujejo.

V temeljni organizaciji Okrogli program so kadrovske kapacitete zasedene, če je dovolj vložka in naročil. Kadar pa ni dovolj vložka ali naročil, re-

šujejo problem viška delavcev s preazporejanjem znotraj obratov, glede na potrebe.

Občutek imam, da sindikat kot organizacija delavcev v zadnjem času pridobiva na pomen. Tudi v Železarni je sindikatu uspelo premakniti nekatere stvari, nakazati najboljše možne rešitve problemov in pospešiti njihovo reševanje. Pri tem smo imeli podporo večine delavcev, kar kaže na to, da ljudje zaupajo sindikatu. Vedeti pa je treba, da smo sindikalni aktivisti amaterji in smo časovno omejeni pri uresničevanju zahtev delavcev. Omejuje nas tudi prostorska razdrobljenost obratov po vsej Železarni, tako da vzdržujemo stike z osnovnimi organizacijami večinoma preko telefona. Sestajamo se po potrebi, ko se pokažejo problemi, ki jih je treba rešiti. Vodstvo temeljne organizacije ima posluh za probleme delavcev; direktor TOZD se redno udeležuje naših sestankov. Seveda pa je potrebna strpnost pri reševanju problemov, ker se stvari ne dajo spremeniti čez noč.

Danes v Železarni ni več take pripadnosti kolektivu kot je obstajala nekoč. Delavci težko razumejo, da kljub dobremu delu in dobri prodaji naših izdelkov na tržišču nekateri zaslužijo komaj za preživetje. Doseganje večje motiviranosti za delo je zato ena od pomembnih nalog, ki jo moramo uresničiti v naši delovni organizaciji, če želimo odpraviti sedanje težave. Delavec mora z rednim delom zaslužiti dovolj za zadovoljevanje svojih potreb, saj bo le tako pripravljen več in bolje delati.

Našega sogovornika smo povprašali še, kaj meni o rezultatih prizadevanj sindikata za razbremenjevanje gospodarstva. Dejal je, da je zniževanje prispevkov za družbene dejavnosti še vedno premajhno. Resda nekaterih dejavnosti, kot sta zdravstvo in šolstvo, ne smemo krniti z omejevanjem sredstev, ker so nujno potrebne za razvoj gospodarstva; obstaja pa precej samoupravnih interesnih skupnosti, kjer bi se dalo s smotrnejšo organizacijo prihraniti marsikak dinar. Veber ugotavlja, da so delavci nezadovoljni s sedanjim stanjem v zdravstvu, ko morajo poleg rednih prispevkov plačevati še visoko participacijo ob vsakem obisku pri zdravniku.

O ustanavljanju neodvisnih sindikatov pa predsednik sindikalne konference TOZD Okrogli program meni, da je to v naših razmerah težko izvedljivo. Neodvisni sindikat si zamišlja kot organizacijo z lastnimi sredstvi in kadri, tako kot je to urejeno na zahodu; le tako je neka organizacija lahko zares neodvisna. V naših razmerah, ko na vseh področjih primanjkuje sredstev, pa si po njegovem mnenju lahko prizadevamo le za večje upoštevanje pobud in zahtev sindikata v obstoječih institucionalnih okvirih, in to na vseh nivojih — od federacije navzdol.

Tanja Kastelic

Pro bogati liko, če čutek n

Reke delo sh med de pa je, l va, mu de: tud tike za pravo sa...

Javn ganizir nih sku čina d manjši rešujev katerin da bod njem s pa so stanjanj navajjo me in krat, k nejša rih se nih sk ževanj na in ga.

Pripri si na predst Vpraš vljajo, tiko n na kat samo teres o lavcev Toda t (zarad mov v

SK V Jeseni da se skoraj Takrat DSSS delega vembr

Najv namer ta vdv v obc usmer zaklju predlo varstv Sredn sicer p po nje uresni kazalo bodo v vanju darsk radi p ukrep nalog vljajo Po s slej m gionaln Mojs Vrata rovnice cest F vljico pravil zarad stah Zirovi Vrata vili so rali c počiva vali p kanal skega prece sekov oprav ški v V t memi opred tih ro so: p Hruš omog čez V zacija sledn zgraj odsele rana sedlo Mart Logu pod h Iz čneg

Organiziranost samoupravnih delovnih skupin

Prejšnji teden sem povzel stališča in predloge delavcev, kako oživiti in obogatiti vsebino dela samoupravnih delovnih skupin. Predlogov ni bilo veliko, čeprav je status in »ugled« SDS strmo padel. Vse bolj očitno se kaže občutek nemoči in apatije.

Rekel sem že, da mora interes za delo skupin obstajati v prvi vrsti med delavci samimi. Tega interesa pa je, kot je pokazala javna razprava, med delavci bore malo. Mimogrede: tudi pisni predlogi poslovne politike za leto 1989 gledajo na samopravo le s stališča »prihranka časa«...

Javna razprava je pokazala, da organiziranosti samoupravnih delovnih skupin ni treba spreminjati. Večina delavcev je mnenja, da le v manjših enotah, tj. skupinah, lahko rešujejo in obravnavajo probleme, s katerimi se srečujejo. Zavedajo se, da bodo to kakovito dela z združevanjem SDS izboljšali. Na drugi strani pa so delavci tudi zelo kritični do sestajanja SDS, kadar na njih obravnavajo razne samoupravne sporazume in poslovna poročila; skratka takrat, ko je na dnevem redu zahtevnejša problematika. V takih primerih se večina samoupravnih delovnih skupin zavzema za njihovo združevanje; s tem se zagotovi tudi enotna in kakovitejša strokovna razlaga.

Pripombe delavcev tudi kažejo, da si na SDS (kot razlagalce) želijo predstaviti strokovnih služb. Vprašanja, ki se na skupinah ponavljajo, velikokrat zadevajo tudi politiko nagrajevanja, vrednotenja itd., na katera lahko ustrezno odgovorijo samo strokovne službe. Glede na interes delavcev bi bila prisotnost delavcev strokovnih služb zaželjena. Toda ta interes je postal že tolikšen (zaradi številnih neresenih problemov v Železnici), da je teh delavcev

preprosto premalo. Edina realna rešitev so res kakovitne informacije; tu pa nas čaka še veliko dela, tako na Centru za samoupravljanje in informiranje kot tudi v drugih strokovnih službah.

Rekel sem že, da precej SDS podpira stališče, da SDS niso primerna oblika za obravnavo samoupravnih sporazumov, poslovnih poročil itd. SDS naj bi se združevalo, kadar je potrebno zagotoviti enotno, predvsem pa kakovitejšo razlago. Same organiziranosti SDS pa ne bi spreminjali, saj je veliko stvari, o katerih se lahko pogovorijo le v manjših skupinah. V nekaterih okoljih pa vseeno predlagajo spremembo njihove organiziranosti.

Delavci RTA 3,4 (vzdrževalni obrati) so za skupni zbor delavcev v primeru obravnav samoupravnih aktivnosti. Nanj bi vabili tudi delavce strokovnih služb. Drugačnega mnenja je SDS RTA 5. Predlaga, naj bi RTA imel tri lokacijsko ločene SDS (Bela, Javornik, Jesenice), le v izjemnih primerih bi se SDS sestala po oddelkih. Delavci SDS RTA 1 so še bolj radikalni: Zaradi »močnejšega glasu«, bolj strokovnih tolmačenj in enotnih stališč (za delegata v delavskem svetu) naj bi se v prihodnje sestajali kot zbor.

Za reorganizacijo SDS se ogrevajo tudi v gradbenih delavnicah. SDS zidarji, tesarji, mizarji, pleskarji, steklarji, ki se vedno sestajajo skupaj, predlagajo, da se sestanki organizirajo na ravni gradbenega oddelka, saj je sedanja SDS premajhna: »Vse SDS iz gradbenega oddelka naj bi se združile v eno skupino, ki bi imela en zapisnik!«. SDS kleparji predlaga drugo rešitev: »Združili naj bi se v

dve SDS, to je Jesenice in Javornik. Obvešča in tolmači naj vodja gradbenega oddelka ali namestnik, saj sta po svojih funkcijah najbolj seznanjena. S tem dobimo boljše informiranje in samo dva zapisnika namesto šestih.«

V obratu Predelava valjanih trakov SDS adjustaža in linija predlagata združitev v eno SDS. Zapisali so tudi, da bodo zaradi lažjega delovanja in boljše kakovosti delovnega časa v obratu štiri delovne skupine.

SDS vodstvo v TOZD Družbeni standard se strinja s predlogom o združitvi s SDS samski domovi. Če bi prišlo do internih problemov, pa se organizirajo ločeni delovni sestanki.

SDS kontiliv 2,4 v Jeklarni 2 meni, da so skupine dobro organizirane, vendar kaj dosti ne vplivajo na pogoje svojega dela in zato niso potrebne. Dovolj bi bili delni zbori delavcev. Podobnega mnenja je tudi SDS lužilnica 1: Zbori delavcev so primernejša oblika, saj je SDS zgolj informativna in nima nobenega vpliva.

V obratu Elektrode se SDS sestaja v dveh delnih zboreh. SDS oplaševalnica I,II, rezalnica I,II, šamotarna, obratovodstvo, PEM, proizvodnja varilnih praškov, transport se zdi ta način sestajanja najbolj primeren. Kadar pa je potrebno obravnavati zadeve, ki se nanašajo neposredno na delovno enoto, pa se sestane samo ta delovna enota.

SDS adjustaža I (Valjarna debele pločevine) sprašuje, zakaj je dobro, da naj bi se pri njih združili SDS vodstvo in odprema. Na zagovornih, ki sem jih imel z obratovodjem in skupinovodji, je bil dan tudi ta predlog. SDS naj se torej obrne na obratovodstvo.

CSI — Ivan Puc

lokalnih (zaradi zahtevnosti obsega vzdrževalnih del in dokončanja modernizacije cest v Plavški Rovti).

Pri finančnem načrtu za leto 1988 je predvideno več sredstev za redno vzdrževanje lokalnih cest, ker so večinoma makadamske, vendar pa obremenjene z avtomobilskim in tovornim prometom.

Poleg tega bo skupščina skupnosti za ceste razrešila organe skupščine in izvolila nove, razvrstila lokalne ceste in določila odseke opuščenih magistralne ceste za kataster magistralnih, regionalnih in lokalnih cest (azurno vodeno kataster je potreben za realno načrtovanje sredstev za redno vzdrževanje cest), izvolila odbor samoupravne delavske kontrole. Skupnosti za ceste Slovenije (v njem je tudi član iz jeseniške občine) ter sprejela ugotovitveni sklep o sprejemu samoupravnega sporazuma o ustanovitvi komunalno-cestne skupnosti občine Jesenice (v Železnici so ta sporazum sprejeli brez pripomb delavski sveti vseh temeljnih organizacij in delovne skupnosti marca letos).

Nada Dejak
CSI

Finančni načrt cestne skupnosti za leti 1987 in 1988

	plan 1987	real. 1987 indeks		plan 1988	realizacija I-IX/88 indeks	
Povračilo od nadomestila porabe goriva in taks	68,913.000	49,528.040	72	86,179.000	66,282.081	76,9
Prispevek iz BOD (prispevna stopnja 1,5%)	700,000.000	615,781.277	88	1.071.500.000	781,169.789	72,9
Združevanje sredstev OZD in SIS po posebnih SaS	120,000.000	2,698.250	2	520,000.000	5,256.400	1,0
Prenos presežka iz preteklega leta	76,766.750	76,766.750	100	927.000	927.033	100,0
SKUPAJ PRIHODKI	965,679.750	744,684.317	77	1.678,606.000	853,635.303	50,8
Redno vzdrževanje cest	68,913.000	126,961.140	184	460,000.000	333,110.032	72,4
Obnova in večja vzdrževalna dela	850,913.750	594,509.464	70	1.150,000.000	397,564.379	34,6
Ostali stroški	45,853.000	22,286.680	49	68,606.000	49,739.492	72,5
SKUPAJ ODHODKI	965,679.750	743,757.284	77	1.678,606.000	780,413.903	46,5
PRESEŽEK PRIHODKOV		927.033			73,221.400	

Petega decembra bo seja skupščine skupnosti za ceste

V ponedeljek, 5. decembra, se bo ob 12. uri v sejni dvorani Skupščine občine Jesenice začela 5. seja skupščine občinske skupnosti za ceste Jesenice. Upajmo, da se ne bo ponovila »usoda« prejšnje seje skupščine, ki je bila sklicana pred skoraj enim letom, vendar pa so jo morali zaradi nesklepčnosti ponovno sklicati. Takrat se ni sestala nobena delegacija za SIS materialne proizvodnje in TOZD in DSSS Železarnice. Ali bo sedaj kaj bolje? Še zlasti ob dejstvu, da so predsedniki delegacij prejeli gradivo za prihodnjo sejo skupščine pravočasno, že sredi novembra.

Največ pozornosti bodo delegacije namenile poročilu o izvrševanju načrta vzdrževanja, varstva in graditve cest v obdobju 1986-1988 s predlogom usmeritev za delo v obdobju 1988-1990, zaključnemu računu za leto 1987 ter predlogu letnega načrta vzdrževanja, varstva in graditve cest v letu 1988. Srednjeročni plan za tekoče obdobje je sicer precej obsežen, vendar ni potrebe po njegovi spremembi. V dosedanjem uresničevanju načrta se je namreč pokazalo, da so naloge dobro zastavljene, bodo pa težave pri njihovem uresničevanju, predvsem zaradi težkega gospodarskega položaja. Lani so opravili za radi pomanjkanja denarja (interventni ukrepi) le nujne naloge. Nerealizirane naloge iz preteklega leta pa predstavljajo letošnji načrt.

Po srednjeročnem načrtu so bili doslej modernizirani naslednji odseki regionalnih in lokalnih cest: deli cest Mojstrana — Radovna, Mojstrana — Vrata, Javornik — Javorniški Rovt, Žirovnica — Piškovci ter celotni odseki cest Rodine — občinska meja z Radovljico ter Jerjavce — Plavški Rovt. Opravili so poškodbe in odstranili ovire zaradi elementarnih dogodkov na cestah Jesenice — Planina pod Golico, Žirovnica — Piškovci, Mojstrana — Vrata, Martuljek — Srednji Vrh. Nabavili so zimsko mehanizacijo, sofinancirali cestno bazo v Radovljici, uredili počivališče pred Mojstrano ter sodelovali pri sofinanciranju del izgradnje kanalizacijskih kolektorjev in telefonskega omrežja v občini. Modernizacijo precejšnjega števila makadamskih odsekov nekategoriziranih površin so opravili tam, kjer so ocenili, da so stroški vzdrževanja previsoki.

V tem srednjeročnem obdobju so pomembne naloge v jeseniški občini opredeljene tudi v planskih dokumentih republiške skupnosti za ceste. To so: predor Karavanke, avtocesta od Hrušice do meje z občino Radovljica, omogočiti prevoznost regionalne ceste čez Vršič preko celega leta ter modernizacija magistralne cestne mreže. Pri slednjem je že bilo izvedeno naslednje: zgradnja je bila magistralna cesta na odseku Jesenice — Mlaka, modernizirana je bila cesta Koren — Korensko sedlo in del odseka ceste pred Gozdom Martuljkom, obnovljena je bila cesta v Logu ter mostova v Gozd Martuljku in pod hotelom Erika.

Iz realizacije lanskega finančnega načrta je razvidno, da organiza-

cije združenega dela in samoupravne interesne skupnosti niso združile skoraj nič sredstev po posebnih sporazumih, katera so namenjena kot soudeležba pri gradnji regionalnih cest, zato ta dela tudi niso bila izvedena. Zaradi prenosa financiranja vzdrževanja regionalnih cest iz občinske na republiško skupnost za ceste pa je bilo zbranih tudi manj sredstev od povračila od nadomestila porabe goriva in taks. Pri porabi sredstev so bila prekoračena sredstva pri vzdrževanju cest, in sicer

Ivanu v slovo

Kruta, vendar neizprosna novica, da sodelavca Ivana ni več, nas je globoko presenetila in soočila s smrtjo, ki je nismo pričakovali. Ne, od sodelavca Ivana ne, ki je bil še poln življenjskega optimizma in moči ter načrtov, da bo postoril še to in ono v službi in doma.

Ivanu Daksofletu se je pred 57. leti prižgala luč življenja v delavski družini na Jesenicah. Njegova mladost ni bila lahka, saj je že kot otrok občutil strahote vojne. Po njej je dokončal delovsko šolo in se zaposlil. 33 let dela v Železnici, od tega 28 let v TOZD Družbeni standard, dokazuje, da je velik del svojega ži-

vljenja vložil v napredek in razvoj naše temeljne organizacije, za kar mu bomo vedno hvaležni. Zaradi njegovega požrtvovalnega in vsestranskega dela so mu bile zaupane mnoge samoupravne funkcije od predsednika sindikata in delavskega sveta v TOZD, do delegatskega delovanja v Železnici in izven nje. Zelo pomembno in odgovorno delo je dolga leta opravljal na področju SLO in DS kot rezervni kapetan I. razreda. Za svoje vestno in požrtvovalno delo je dobil številna priznanja in pohvale.

Ivanovo življenje je bilo vedno aktivno in ustvarjalno, igral je violino, ukvarjal se je s padalstvom, jadranjem, gledališčem, planinarjenjem in še bi lahko naštevali. Zelo rad je imel svoj košček zemlje in vrtnarjenje, ki mu je sočasno z mizarjenjem pomenilo hobi in sprostitve po napornem delu. Vedno je bil pripravljen s svojimi bogatimi izkušnjami nesebično pomagati.

Žal se je njegova bogata življenjska pot prezgodaj končala, ostalo pa je delo in svetel spomin, ki ga bomo ohranili, na dobrega prijatelja in sodelavca.

Ivanovim najbližjim izrekamo iskreno sožalje, njemu pa miren počitek v domači zemlji, ki jo je tako ljubil.

Sodelavci
TOZD Družbeni standard

Sanje hibridnih narodnjakov

Treba je priznati, da sta oktohrska revolucija in njen voditelj Lenin tako ali drugače ves čas prisotna tudi v našem družbenem prostoru. Na žalost nemalo krat po krivici kot vzrok, da nam gre slabo in da smo zaostali.

Tudi letošnja obletnica oktohrske revolucije je že minila, vendar pa nekateri naši »hibridni narodnjaki« kar naprej sanjajo in sanjarijo o tem, kako bi zgleadal svet, če bi bila tistega usodnega dne 1917. leta obramba zimskega dvorca v Leningradu čvrstejša in uspešnejša, nekako takšna, kot je bila na »krvavo nedeljo« leta 1905, ko so pred dvorcem streljali na neoborožene delavce, ki so prišli s petico k cesarju.

Slovenijo sanjajo v okvirih srednje Evrope kot samostojno državo z večstrankarskim sistemom, pri čemer se imajo za vrhunske demokrate, ko sami pri sebi prisegajo, da bi pustili ob določenih pogojih eksistirati tudi komunistično stranko. Pri vsej stvari je čudno, da pozabljajo na dejstvo, da večstrankarski sistem še ni garancija za uspešno gospodarstvo, oziroma da stranke še nikogar niso nasitile. Na svetu je mnogo večstrankarskih držav, ki so gospodarsko zelo šibke in nerazvite. Sicer pa je bila tudi stara Jugoslavija večstrankarska država. Po podatkih zgodovine zaradi tega ni bila uvrščena nič višje na lestvici gospodarske uspešnosti evropskih držav kot pa nova socialistična Jugoslavija. Brez zadržkov se lahko trdi, da je bila situacija še precej slabša. Če nič drugega, prav gotovo pa je socializem v novi Jugoslaviji prinesel velike šanse, da se dohiti v določenem času razvitejšo državo. Dejstvo je, da so bili naši ljudje v narodnoosvobodilni vojni in revoluciji oboroženi z visoko zavestjo, ki pa je še danes zaradi nespretnosti politike zvođenela in skoraj izginila. Izginjala je nekako vzporedno s socializmom in komunizmom.

Socializma in komunizma je ostalo komaj za pokušino. V želji, da bi se ju naredilo privlačnejša, predvsem za omenjene »hibridne narodnjake«, so dobile zadeve, blago rečeno, končne efekte v obliki srčkov in raznih verbalnih okrasov. Po poenostavljeni formulaciji pa socializem že brez kakršnihkoli atributov zajema vse tisto, kar je najboljše za človeka. Torej ne more biti brezsrčen, krivičen, nečloveški, saj v nasprotnem primeru se ne bi moglo govoriti o socializmu. Brezsrčna in nečloveška je lahko samo oblast.

Le težko je mogoče verjeti, da naši »sanjači« ne poznajo vseh teh dejstev, pa kljub temu sanjajo tako iluzorne in

popolnoma zgrešene stvari. Najbrž gre za na katolicizmu temeljni prastrah pred komunizmom in socializmom. Že sama debata na to temo se jim zdi grozna. Zaradi euforičnega strahu so popolnoma slepi za vsako realno dojemanje in razumevanje znanstvene doktrine socializma in komunizma. Napadajo in obtožujejo nekaj, kar v bistvu obstaja samo v zametku in teoretičnih delih naše družbe. Veliko bolj strpen odnos do socializma in komunizma imajo v družbah, ki nam jih naši »hibridniki« poskušajo po vseh vprašanih siliti za vzor.

Morda vse preveč verjamejo omeni, da se je Marx zmotil, ko je napovedal, da se bo socializem najprej razvil prav v ekonomsko in družbeno najrazvitejših državah (Anglija, Nemčija, itd.). Kaj pa, če se ni zmotil? Kaj pa, če so bile oktohrska, naša, kitajska in druge revolucije samo deklarativno socialistične? Značilno za vse te države je, da so bile pred revolucijami napol fevdalne družbe. Ni povsem iz trte zvita teza, da so revolucionarji pretiravali, ko so hoteli za vsako ceno doseči razvitejši svet, zaradi česar so svoje revolucije nekritično poimenovali za socialistične itd. Morda so najbolj odločni izvajalci revolucij prehiteli svoj čas. Njihove ideje so bile aktualne in so se uresničevale v praksi, kljub nezrelim zgodovinskim pogojem, samo toliko časa, dokler so bili živi. Po njihovem odhodu pa so se zadeve vrtnile v normalne koledarje povprečja. Torej ni mogoče kar zavreči okoliščin, ki kažejo na to, da socializem in komunizem (lahko se bosta imenovala tudi drugače) šele prihajata in najbrž najprej prav tam, kamor hočejo na vse pretege naši »sanjači«. Na njihovo žalost pa je tudi pri nas za vedno odklenalo fevdalizmu in začetnemu kapitalizmu, pa naj še tako strastno sanjajo. Čaka jih dokončno razočaranje, v analizi zgodovine pa mesto, kamor so razvrščene zmote, primitivizem, kvilništvo itd.

Cankar je v pesmi Neprijatelj Slovenec tedanjim slovenskim konzervativcem in reakcionarjem rekel:

A vendar glave ne uklanjam
ter vam ne bodem je nikdar
in brez bojazni še oznanjam
ti slepec si, a ti slepar.

Stanislav Križnar

Priznanja na področju inovacijske in razvojno-raziskovalne dejavnosti

Čeprav na Jesenicah že vrsto let namenjamo precejšnjo pozornost inovacijski in razvojno-raziskovalni dejavnosti, posebno še v Železnici, pa doslej nismo podeljevali občinskih priznanj.

Raziskovalna skupnost Jesenice se je tako odločila, da letos prvič podeli občinska priznanja in nagrade inovatorjem, razvojnim, strokovnim in vodstvenim delavcem, raziskovalcem ter učencem srednjih in osnovnih šol. Odziv na razpis ni bil najboljše, kar si lahko razlagamo različno: ali je premalo teh dosežkov ali je premajhna zainteresiranost odgovornih; ali je kriva slaba obveščenost ali pa stagnacija na tako pomembnem področju, ki si je ob številnih gospodarskih težavah v jese-

niški občini zagotovo ne bi smeli privoščiti.

Na podelitvi priznanj je zbranim nagrajencem spregovoril predsednik skupščine Raziskovalne skupnosti Jesenice dr. Božidar Brudar, dobimiki priznanj pa so:

Na področju inovacijskih dosežkov sta prvo nagrado prejela Edo Dolžan in Jože Mertelj iz Železarnice Jesenice za zamenjavo drsnih obračalnih odvodov © 320 z novimi valjanimi obračalnimi odvodkami.

Drugo nagrado so prejeli Silvo Bradakja, Bogdan Bricej, Miran Bricej,

Vojo Mali, Stanko Oblak in Franc Pukl iz Železarnice Jesenice za izdelavo nove regulacijske hitrosti pomika pri trgalnem stroju.

Cedomir Milošević iz Kovina Jesenice je prejel tretjo nagrado za projektiranje in izdelavo orodij za lopatice na osnovi globokega vleka osnovnega materiala za peltonove turbine, projektiranje in izdelavo malih hidrocentral do moči 5 KW ter projektiranje in izdelavo priprave za avtomatsko robljenje krakov na ohišje ventilov za avtomatsko industrijo.

Na področju razvojno-raziskovalnega dela so podelili le prvo nagrado, in sicer so jo prejeli Jože Arh, Anton Šteblaj in Jože Triplat iz Železarnice za tehnologijo izdelave jekla za elektrodo

žico in vlivanje v gredice na kontiliv napravi Jeklarne 1.

Vzpodbudno je, da imamo na Jesenicah tudi mlade raziskovalce, ki s pomočjo mentorjev že odkrivajo to zanimivo področje. Prvo nagrado je prejel Aleš Milinarič, učenec 2. letnika Centra srednjega usmerjenega izobraževanja na Jesenicah, za raziskovalno nalogo Raziskava učinkov v pozidni rutici, pod mentorstvom prof. Vide Markež.

Drugo nagrado je prejel Borut Novak, učenec 3. letnika Centra srednjega usmerjenega izobraževanja na Jesenicah, za izdelavo raziskovalne naloge Izračun dodatkov legur k jeklu s pomočjo računalnika IBM PC/AT, pod mentorskim vodstvom Franca Novaka in Iztoka Polaka.

Janko Rabič

Med voljo in možnostmi

V prvi novembrski številki Železarja smo predstavili gradivo za razpravo na seji Občinskega komiteja ZKS Jesenice, ki je bila v sredo, 16. novembra. Obljuba dela dolg in tako predstavljamo poudarke iz razprav nekaterih udeležencev.

Že v uvodnem delu je Igor Mežek dejal, da bo začetna in najtežja naloga razbijanje različnih blokad. Kritična masa »razvojno nezadovoljnih« za ta prodor je še premajhna. Inovativnost ne sme ostati samo ljubiteljska dejavnost; postati mora merilo kadrovske prenovne in politike, torej kadrovske obnove vodilnih struktur, na podlagi znanja, podjetniške ustvarjalnosti in sposobnosti. Dejale, da se siva ekonomija potrjuje tudi v domnevno zelo veliki ustvarjalni moči in potencialu ljudi. Tudi dejavnost s tega področja je v glavnem storitvena, za njo pa v veliki meri velja deficitarnost. Pri legalizaciji teh dejavnosti v smeri podjetništva je treba izdelati strategijo, kako individualno reševanje posameznikov prusmeriti in organizirati v kolektivno in s tem prispevati nova produktivna delovna mesta in odpirati nove dejavnosti.

Glede na to, da smo občina z relativno veliko gozda imamo zelo skromne dejavnosti na področju lesarstva. Ni tragično, da je bil likvidiran LGO, tragično je, da je bila s tem likvidirana tudi lesna dejavnost.

Ko je govoril o kovinskopredelovalni industriji v naši občini, je nakazal povezavo s Tehničnim birojem Jesenice, ki je v svojih razvojnih usmeritvah definiral programe novih strojev in tehnologije.

Alojz Katnik je dejal, da je najbolj pomemben zaspek v miselnosti vodilnih in vodstvenih delavcev.

»Ko ugotavljamo, da nam iz občine bežijo visoko izobraženi kadri, bi morali krivdo za to iskati pri nas samih, ker verjetno nimamo posluha za take kadre, in ne v ljudeh, ki bežijo. Če so ti ljudje v svojih sredinah deležni zaničljivega odnosa, oviranja zaradi nevoščljivosti in bojazni, da bodo s svojim znanjem zasenčili ostale, če ne najdejo razumevanja pri vodilnih delavcih, potem ni nič čudnega, da bežijo. In če je to res, in to vemo, da je, potem pomeni, da smo značajske in miselno zelo zelo zaostali. Torej sprememb še ne bo

kmalu,« je pesimistično in realno razpravljala Magda Cundrič.

Na osnovi svojih izkušenj je Srečko Mlinarič ugotovil, da nismo pripravljeni za korenite spremembe. Projekt Karavanke je zadnji večji projekt v naši občini, ki pa ga le verbalno podpiramo, z dejanji pa še ne. Rezultat bojazni pred sposobnimi in kritičnimi ljudmi so poslušni ljudje. Podvomil pa je tudi v zaspek miselnosti vodstvenih delavcev v Železarni.

V predlaganem gradivu za razpravo je Tomaž Mencinger pogršel imena nosilcev zadolžitve in roke za izvedbo. Glede na povprečno starost in število članov ZK v naši občini je predlagal, da bi morali to gradivo obravnavati tudi na SZDL.

»Produktivnost je v Železarni v tem letu porasla za 10 %,« je dejal Boris Bregant. Vsako iskanje večje produktivnosti potegne za seboj tudi določene premike (v Železarni zmanjševanje števila zaposlenih za 7 % — načrtovano 8 %). Opozoril je na veliko razliko med nami in razvitim svetom. Osnovna misel razvojnega koncepta Železarne je postati konkurenčen z najboljšim na svetovnem trgu.

Miroslav Noč je predlagal, da ZK začne organizirano akcijo, da mladi zasedejo najbolj odgovorna delovna mesta. V zadnjih tridesetih letih smo zgradili tip »samoupravnega socialističnega direktorja«, ki gre skozi selekcijo oblasti in se tako počuti varnega. Zaradi tega je inovativno neambiciozen in okoli sebe ne trpi ambicioznih mladih ljudi. »Dokler bomo imeli tak tip direktorjev, ne moremo pričakovati sprememb!«

Za prevetritev strokovnih služb SIS in upravnih organov ter za večjo vlogo in pomen kadrovskih delavcev se je zavzela Rina Klinar. Predlagala je, da bi iz pravilnikov izločili institut »z delom pridobljene zmožnosti« in bi začeli z deprofesionalizacijo na političnih nivojih.

Rado Pirc je dejal, da je železarska miselnost dajala svoj pečat miselnosti v naši občini. Isti ljudje ne morejo narediti zaželenega miselnega preobrata, tudi v Železarni ne.

Osnovne organizacije ZK v jeseniški občini bodo v kratkem prejele dopolnjeno gradivo. Naloga članov ZK bo, da se v samoupravnih organih in delegatskih telesih dokončno izoblikuje koncept razvojne preobrazbe jeseniškega gospodarstva.

Mile Crnovič

Nova rubrika: Razvojna preobrazba jeseniškega gospodarstva

Vsakemu predlogu in pobudi velja prisluhniti. Tako je ena od udeležencev razprave o razvojni preobrazbi jeseniškega gospodarstva predlagala, da bi uvedli stalno rubriko o tej problematiki tudi v našem glasilu. O tem predlogu smo razpravljali tudi na zadnji seji uredniškega odbora in ga sprejeli.

Kot vodilo pri oblikovanju prispevkov za novo rubriko naj bi služilo gradivo za razpravo na seji OK ZKS Jesenice, ki smo ga v celoti objavili v 45. številki Železarja (10. november 1988). Skratka: k sodelovanju vabimo vse, ki želijo dati svoj prispevek k učinkovitejšemu razreševanju te problematike.

Pa še to: glede na omejen obseg Železarja naprošamo vse, ki bodo sodelovali s svojimi prispevki, da skušajo svoje misli, pripombe in predloge strniti na največ dveh tipkanih straneh.

Uredništvo

Stanovanjsko gospodarstvo v občini potrebuje nov, svež veter

Na 29. seji predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov Jesenice, 15. novembra, so poleg poročila o izvajanju zakona o stanovanjskem gospodarstvu v občini v lanskem letu obravnavali še spremembe v samoupravnih organiziranosti delovne organizacije Golica Jesenice in nekatere tekoče naloge.

Stanovanjsko gospodarstvo v občini potrebuje nov, svež veter, je bilo eno od soglasnih mnenj predsedstva Občinskega sveta zveze sindikatov, ko je obravnavalo poročilo Stanovanjske skupnosti občine Jesenice o izvajanju zakona o stanovanjskem gospodarstvu za leto 1987. Čeprav zastarelo poročilo ne daje prave osnove za razpravo in oceno izvajanja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva, ker se je v desetih mesecih letošnjega leta prav gotovo veliko spremenilo, je iz poročila razvidna cela vrsta subjektivnih vzrokov za zaostajanje stanovanjske gradnje in neupoštevanje zakonskih predpisov in dogovorov. Na to področje bi morala odločneje poseči Skupščina občine oziroma Komiteja za gospodarstvo in urejanje prostora, Samoupravna stanovanjska skupnost pa zahtevati odgovornost.

Glede na to, da poročilo ugotavlja neracionalno in neučinkovito organizacijo administrativnih in strokovnih opravil v Samoupravni stanovanjski skupnosti, ne bi smeli čakati na rezultate republiške raziskave o izboljšanju načina dela in poslovanja samoupravnih stanovanjskih skupnosti v Sloveniji, temveč v občini takoj začeti z aktivnostmi za racionalnejše in bolj učinkovito izvrševanje administrativnih in strokovnih opravil in odstraniti vrsto subjektivnih vzrokov, ki to zavirajo.

Člani predsedstva so bili seznanjeni s predlogi za spremembo samoupravne organiziranosti delovne organizacije Golica, ki deluje v okviru ABC Pomurka. V delovni organizaciji so v razpravi predlagali, da se TOZD Zarja zaradi svoje specifičnosti izloči iz delovne organizacije in priključi delovni organizaciji Tekstil Ljubljana, preostali temeljni organizaciji Delikatesa in Rožca pa združita v enovito delovno organizacijo. Rečeno je bilo, da TOZD Zarja v sedanjem sestavu nima nikakršnih izgledov za uspešno poslovanje, še zlasti, ker je konkurenca vsak dan večja: v sedanjem sestavu ima Zarja le še nekaj mesecev življenja. V občini pa ni nikakršnih izgledov za preživetje.

V razpravi je bilo precej kritičnih be-

sed izrečenih na račun neizdelanih perspektiv za posamezne gospodarske dejavnosti v občini in zato je vedno več primerov, da se TOZD povezujejo izven občine in tako odteka tudi akumulacija in razvojne možnosti. Menili so, da bo tržna ekonomika narekovala še večje odpiranje občinskih meja in zato mora Izvršni svet skupščine občine oceniti vpliv takih pojavov na družbeni proizvod občine. Glede predlagane samoupravne reorganizacije delovne organizacije Golica so bili mnjenja, da morajo biti delavci o vsem dobro informirani in da morajo biti rešena vsa odprta vprašanja in zagotovljena socialna varnost delavcev, predno se odločijo za referendum.

Na seji predsedstva so govorili tudi o možnostih organizacije javnih razprav o osnutkih zakonov o podjetjih, o de-

lovnih razmerjih, o temeljnih sistema družbena načrtovanja in o računovodstvu. Glede na to, da bo čas zelo omejen, bodo razprave potekale bolj na medobčinskih nivojih, medtem ko bo potrebna velika aktivnost sindikata, da po sprejetju zakonov delavce seznani z njihovo vsebino in se ustrezno pripravi za vključevanje v uresničevanje novih sistemskih rešitev.

Predsedstvo je bilo seznanjeno tudi s predlogom sprememb zakona o zdravstvenem varstvu in bilo mnjenja, da tako občutljivih stvari ne bi smeli reševati oziroma sprejemati po hitrem postopku in ne dovoliti, da bi se s spremembami porušili temelji nacionalnega zdravstvenega varstva.

Na seji predsedstva so se tudi dogovorili, da bodo letni članski sestanki osnovnih organizacij sindikata potekali od decembra do konca februarja, vsebinski poudarek pa naj bi bil bolj na načrtih in razvojnih možnostih, še zlasti z vidika ustavnih dopolnil in novih zakonov.

Pojasnilo, da ne bo zavajanja

Z moje strani je razprava na straneh Železarja zaključena. Bogomirju Ličofu in konferenci osnovnih organizacij sindikata v Železarni sem predlagala, da razpravo o tej zanimivi tematiki preselimo na bolj konstruktivno področje — v konferenco osnovnih organizacij sindikata, kjer bi z argumentirano razpravo, ob upoštevanju možnosti, potreb, zakonskih določb konkretno itd. dali

pobude, predloge, stališča ter prešli od besed k dejanjem.

To je končno tudi namen razprave — soočanje različnih stališč s ciljem izboljšati obstoječe.

Seveda pa to ne pomeni, da se ni treba oglašati tistim, ki so prav tako vključeni v to svobodno menjavo dela, bodisi tisti, ki »ustvarjajo« sredstva ali tisti, ki jih »trošijo«.

Rina Klinar

Obvestilo stanovanjske zadruga Železar

Stanovanjska zadruga Železar Jesenice obvešča člane, da finančna služba s sklepom 3. redne seje izvršnega odbora z 2. novembra ne bo izdajala naročilnic od 2. decembra 1988 do 31. januarja 1989 zaradi:

- priprave na materialno knjigovodstvo,
 - priprave na inventuro s popisom gradbenega materiala, ki ni bil vgrajen na dan 31. december 1988,
 - zaključnega računa in uspeha poslovnega leta 1988.
- Člani naj se zglasijo v finančnem knjigovodstvu in preverijo obremenitve evidenčnih kartic; spremembe bivališča naj nujno javijo administraciji zadruga; pri nakazilih sredstev je treba upoštevati tekoči račun 51530-662-43325.

Družbenopolitične organizacije občine Jesenice in Skupščina občine Jesenice

**vam čestitajo za
29. november,
Dan republike,**

in vas vabijo v petek, 25. novembra, ob 18. uri na otvoritev skupinske razstave likovnih del članov likovnega kluba DOLIK v razstavnem salonu DOLIK

in

na slavnostno prireditev v petek, 25. novembra, ob 19. uri v osnovni šoli Gorenjskega odreda Žirovnica v Zabreznici.

Novi trgovskogostinski center v Kranjski Gori

V soboto, 26. novembra, bo začel obratovati novi Trgovskogostinski center v Kranjski Gori.

Trgovskogostinski center Kranjska Gora se razprostira na površini 9.700 kvad. m, neposredno ob magistralni cesti Rateče — Kranjska Gora — Jesenice, na vzhodnem vstopu v Kranjsko Goro in ulico Slavka Cerneta, nasproti Porentovega doma. V centru je 2.316 kvad. m koristnih poslovnih površin in 1.602 kvad. m stanovanjskih površin z 29 stanovanjskimi enotami. Oblikovno, funkcionalno ter kvalitetno grajeni objekt se prijetno vključuje v naravno okolje Kranjske Gore.

Kranjska Gora že dalj časa čuti potrebo po takem centru, ki je velika dopolnitev turistične ponudbe in tem kraju in celotni Gornjesavski dolini. Trgovskogostinski center s supermarketom, blagovnico, duty free shopom, specializiranimi trgovinami, restavracijo, pekarno, turističnimi agencijami je namenjen maloobmočnemu prometu, tranzitnemu prometu, turistični ponudbi za hotelske goste, oskrbi prebivalcev Kranjske Gore in hotelski oskrbi.

Trgovska delovna organizacija Golica je v letu 1986 začela s pridobivanjem lokacijske dokumentacije, izdelavo programske zasnove centra, zbiranjem potencialnih investitorjev in izdelavo idejnih načrtov. V letu 1987 so bili izdelani glavni načrti in pridobljeno gradbeno dovoljenje. Za izvajalca del je bil na osnovi javnega razpisa kot najbolj ugoden ponudnik izbran SGP Gradbenec Kranj. TOZD Gradbeno operativna Jesenice. Projektno dokumentacijo je uredila delovna organizacija Atelje za prostorsko projektiranje Jesenice. Odgovorni vodja in odgovorni projektant je Grega Velepec. Tehnični in finančni nadzor nad gradnjo je imela delovna organizacija Dominvest Jesenice.

Investitorji posameznih poslovnih prostorov v Trgovskem centru Kranjska Gora so naslednje organizacije združenega dela: ABC Pomurka, Trgovska delovna organizacija Golica Jesenice, TOZD Delikatesa (supermarket 721 kvad. m), Kokra Kranj, TOZD Maloprodaja (blagovnica 535 kvad. m), ABC Pomurka, Hotelsko turistična delovna organizacija Gorenjka Jesenice, TOZD Hoteli Kranjska Gora (restavracija 337 kvad. m), Žito Ljubljana, TOZD Triglav Gorenjka Lesce (pekarni

na 196 kvad. m), Kompas Jugoslavija, TOZD Magistrat Ljubljana (prodajalna Duty free shop 126 kvad. m), Kompas Jugoslavija, TOZD Turizem Ljubljana (turistična poslovalnica 82 kvad. m), Generalturist Zagreb, TOZD Turizem (turistična agencija 75 kvad. m), in drobno gospodarstvo 240 kvad. m, in sicer frizerski salon, kozmetični salon, zlatar, prodajalna usnjene galanterije, prodajalna barv, lakov ter prodajalna elektro materiala z elektro servisom.

Trgovskogostinski center Kranjska Gora je bil zgrajen v 12 mesecih. Vrednost gradbenih del s komunalno ureditvijo zemljišča in zunanjo ureditvijo je 12.609.605.000 din, preračunana na cene novembra 1988. Povprečna cena kvadratnega metra koristne poslovne površine, preračunana na november letošnjega leta, znaša 3.650.000 din, vrednost kvadratnega metra stanovanjske površine pa 2.595.000 din.

S tem je zaključena izgradnja prvega dela centra, ki predstavlja dve tretjini celotnega centra. Izdelana je že projektna dokumentacija za izgradnjo drugega dela, v katerem bo 1.200 kvad. m poslovnih površin in 550 kvad. m stanovanjskih površin s 13 stanovanjskimi enotami. Poslovne površine so namenjene za trgovsko dejavnost, mesnico, slaščičarno, cvetličarno, banko in drobno gospodarstvo.

Trgovskogostinski center v Kranjski Gori bo v zaključni fazi obsegal 3.600 kvad. m poslovnih površin in 2.200 kvad. m stanovanjskih površin z 42 stanovanjskimi enotami in 170 parkirnih mest. Z izgradnjo tega centra se realizira pomembna investicija, ki je osnova za nadaljnji turistični razvoj Kranjske Gore in celotne Gornjesavske doline.

S.P.

Trgovskogostinski center Kranjska Gora

Obratovalni čas:

sobota, 26. novembra, od 15. do 19. ure,
nedelja, 27. novembra, od 9. do 13. ure,
ponedeljek, 28. novembra, od 9. do 19. ure,
torek, 29. novembra, od 9. do 13. ure,
sreda, 30. novembra, od 9. do 13. ure.

Po praznikih bo obratovalni čas od ponedeljka do vključno sobote od 9. do 19. ure, ob nedeljah in praznikih od 9. do 13. ure. Ob večjih prireditvah bo obratovalni čas podaljšan.

Vabijo supermarket, blagovnica, restavracija, pekarna, duty free shop, specializirane trgovine, turistične agencije.

Obvestilo

stanovalcem v stanovanjih, ki so last Železarne Jesenice.

Pozivamo vse stanovalce v stanovanjih, ki so last Železarne Jesenice, da zaradi ažuriranja podatkov glede zasedenosti stanovanj vse spremembe v zvezi s tem javijo do

31. decembra
oddelku za stanovanjski standard (stavba kadrovskega sektorja), soba št. 11. Uradne ure na oddelku so vsako sredo od 6. do 14. ure.

Kot spremembe se smatrajo:
1. Prepis imetništva stanovanjske pravice zaradi smrti imetnika, ločitve, ipd.

2. Povečanje števila uporabnikov (npr. zaradi rojstva novega družinskega člana).

3. Zmanjšanje števila uporabnikov (zaradi preselitve uporabnikov v drugo stanovanje, ipd.).

Oddelke za stanovanjski standard

Čufarjevi dnevi 88

V okviru Čufarjevih dnevov tudi dve okrogli mizi

Ob šestih gledaliških predstavah, dveh razstavah in pevskem koncertu sta se v okviru prvih Čufarjevih dnevov od 11. do 19. novembra zvrstili tudi dve okrogli mizi, prva na temo Kulturni utrip v občini Jesenice in druga na temo Nepoklicno gledališče v slovenskem prostoru.

Okrogla miza o kulturnem utripu v jeseniški občini, 14. novembra, je bila povezana tudi s krajšo spominsko slovesnostjo ob 83. obletnici rojstva Tonea Čufarja, ki so jo z recitalom Čufarjevih del in pesmijo obeležili moški vokalni oktet DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica, pod vodstvom Marjana Jemca, in člana Gledališča Tone Čufar Tatjana Koširjeva in Borut Verovšek. V nadaljevanju je za spodbuditev razprave uvodil, predsednik Zveze kulturnih organizacij občine Jesenice, Joža Varl, predlagal nekaj sklopov vprašanj, ki jih je tudi podkrepil s podatki in argumenti, in sicer:

— Prekomerna migracija, ki jo je povzročil ekstenzivni gospodarski razvoj občine in urbanizacija sta na celotnem občinskem območju, še posebno razarila pa na mestnem, bistveno spremenila splošno kulturno podobo, kar zahteva tudi specifično obravnavo in načrtovanje kulture;

— Kulturno ponudbo, ki je zlasti na mestnem območju dosti kakovostna, pestrja in kontinuirana (gledališka, koncertna, razstavna, bralna, filmska, otroška), v občini v največji meri zagotavljajo nepoklicne kulturne skupine, poleg Občinske knjižnice, Kina Kranj in delno Delavske univerze in Glasbene šole, ki delujejo poklicno. Kakšna in kolikšna naj bo ta ponudba ob dejstvu, da je veliko takih, ki si želijo le kruha in zabave;

— Na mnogih področjih držimo korak s kakovostnim slovenskim nepoklicnim vrhom, marsikje pa smo še provincialci v miselnem pomenu besede;

— Kulturna in naravna dediščina v občini je vir za spoznavanje naše identitete in naša identiteta, vendar pre malo izkoriščena kulturna ponudba za domačo rabo in zlasti za turizem;

— Prostorski problemi za širšo in kakovostnejšo ponudbo (občinska knjižnica, preobremenjenost gledališke dvorane, nedograjena mala komorna dvorana, delovni prostori za kulturne dejavnosti na mestnem območju, prireditveni prostor v Kranjski Gori in na Blejski Dobravi, obnova dvoran v Zabreznici in na Hrušici), ob premajhni izkoriščenosti zlasti kulturnega doma na Javorniku.

V razpravi je sodelovalo osemnajst razpravljalcev, ki so iz različnih zornih kotov obravnavali izpostavljena vprašanja ali odpirali druga. Splošno mnenje je bilo, da je kulturni utrip v občini živahen in zadovoljiv, manjka pa več inventivnosti in pluralizma, kar pa je neposredno povezano s kulturnim nivojem in izobrazbeno strukturo prebivalcev, ki ni zavidljiva, oziroma je zelo heterogena. Mnenje je bilo, da Čufarjevi dnevi le pomenijo določen odmik od preveč prisotne stereotipnosti in da morajo postati ena od programskih nalog kulture v občini. Vsekakor pa je okrogla miza pokazala, da bi večkrat morali organizirati take razprave, vendar pa še bolj opredeliti vprašanja ali vprašanje, o katerem naj bi tekla razprava in na ta način poiskati skupne odgovore.

Druga okrogla miza, 18. novembra, pa je imela že slovenski pomen, saj je

potekala na temo Nepoklicno gledališče v slovenskem prostoru. Vodil jo je režiser Peter Militarov in je privabila številne slovenske nepoklicne gledališke delavce, tudi iz zamejstva. Uvodničar, predsednik Združenja gledaliških in lutkovnih skupin Slovenije pri ZKO Slovenije, Janez Karlin, je predstavil nepoklicno gledališko tvornost na Slovenskem in pozdravil pobudo Čufarjevih dnevov, na katerih naj bi se vsako leto redno srečevale stalno delujoče gledališke skupine Slovenije, ki jih je le šest, sedem, druge pa delajo bolj občasno, poleg nekaterih alternativnih skupin, ki pa hitro zamrejo.

Razprava, ki jo je s svojim razmišljanjem spodbudil Peter Militarov, se je zlasti nanašala na različna gledanja na nepoklicno gledališko ustvarjanje, motiviranost za gledališko zbiranje in delovanje v konkretnem in širšem slovenskem prostoru in na problematiko gledaliških srečanj in gostovanj, še posebno, ker marsikatera dobra gledališka stvaritev ostane le v lokalnih mejah.

Vsako srečanje gledaliških skupin bi moralo motivirati skupine, kar pa vedno ni tako, je dejal eden od razpravljalcev, jeseniško srečanje pa nas ni zamorilo, ampak spodbudilo k razmišljanju in zato to srečanje ne bi smelo ostati samo poskus, temveč tradicija. Govora je bilo tudi o gledališkem usposabljanju nepoklicnih gledališnikov, izražena pa je bila tudi zaskrbljenost, da bodo zaradi težke finančne situacije na solah zamrli gledališki in lutkarski krožki oziroma dejavnosti, kar bo imelo hude posledice za nepoklicno gledališko dejavnost na Slovenskem. Veliko pohvalnih besed pa je bilo izrečenih tudi o jeseniškem gledališkem občinstvu, ki je na vseh predstavah napolnilo dvorano in pozorno spremljalo dogajanje na odru.

sposobnih organizatorov društvenega dela.

Poleg tega, da je predsednica odbora društva, članica odbora, odlična pevka, je vsa leta požrtvovalno in sposobno nadomeščala dirigente tudi na nastopih.

Veliko zaslug ima tudi za dolgoletno delovanje ženskega okteta v Žirovnici. Za več kot 25-letno delovanje v pevskih zborih je prejela zlato Galusovo značko.

Čufarjeve diplome so prejeli:

1. Folklorna skupina Društva upokojencev Javornik — Koroška Bela za desetletno neprekinjeno delovanje in prispevek k ohranjanju ljudskega izročila.
2. Damjan Jensterle: za posebne dosežke pri ustvarjalnem delu na področju kulturnih dejavnosti.
3. Bertil Krmelj: za 45-letno delo na glasbenem področju in organizacijsko-mentorsko delo v orkestru.
4. Janez Palčič: za dolgoletno organizacijsko delo v društvu in Zvezi kulturnih organizacij Jesenice.
5. Edo Torkar: za književno ustvarjalnost in publicistično delo ter prispevek pri založniški dejavnosti.

publicistično delo. Diplomo bom dal v okvir in obesil nad pisalno mizo, da me bo nenehno vzpodbujala k še večjim naporom na stmi poti do mojega življenjskega cilja: osvojitve VELIKE ČUFARJEVE PLAKETE, sila redke trofeje, s katero se v nepreglednem moštvu jeseniških kulturnih aktivistov in umetniških ustvarjalcev ponaša komaj nekaj čez 120 (sto dvajset) posameznikov in organizacij! Enako zahvalo kot Odбору sem dolžan tudi predlagatelju, Zvezi kulturnih organizacij Jesenice. Bil sem več kot prijetno presenečen ob tem predlogu, saj je predsednik te iste ZKO še ne tako dolgo tega moje publicistično delo javno, v Železariju, razlašal za »klobasarije«, mene kot pisca pa pomilovalno trepljal po ramenih kot »našega jeseniškega skribonarčka«, ki vseporek »navzkrižno grizlja«. Kar vidim ga, našega predsednika, kako trmasto nasprotuje predlogu, ki se je v širokih javnih razpravah izoblikoval v bazi, in kako se mora nazadnje — dasi s stisnjenimi zobmi — le ukloniti mnenju večine...

Sicer pa — konec dober, vse dobro! Zato pa — hvala, hvala, tavžentkrat hvala!

Edo Torkar

»Potrebujemo skupnost, v kateri beseda ne bo razlog za zapor...«

(Govor dr. Matjaža Kmecla, člana predsedstva CK ZKS, ob zaključku Čufarjevih dnevov)

Spoštovani in dragi Jeseničani!

Nocoj smo se zbrali za zaključek Čufarjevih dni 88, v ušesih pa nam kar naprej odmeva vsakršen hrup, ki ob vseh velikih in demokratičnih besedah, koračnicah, napisih in himnah ne more čisto skriti mnogo manj plemenitih virov in namenov. Dobesedno boleče se razlikujejo od trenutka kulture, ki ga živimo zdajle tule, v srcu starodelavskih Jesenic, v znamenju misli in dela proletarskega umetnika, slovenskega pisatelja Tonea Čufarja. Mar bi se raje namerstavo vsesplošnega vpitja kdaj pa kdaj povabili k zbranosti ob zadnjih besedah, ki jih je ta pesnik zapisal sebi, svojim staršem in svojemu narodu:

»Če prejmete ta list, pa ne vidite več svojega sina — romarja, potem vedite, da se vas je toplo spominjal in bil z vami v mislih do zadnjega... Imel sem vedno najboljše namene. Za vse sem vam hvaležen. Za življenje in vso skrb v vseh časih. V najtežjem je bil vedno dom, ki me je sprejel... Živimo v časih, ko morajo biti slovenske matere močnejše, ko morajo prenesti več kot kdajkoli poprej. In močnejši, stari ali mladi, morajo biti res močnejši... Treba je nositi križ, ki nam je naložen. Treba je mirno vztrajati v tem viharju...« Tri dni zatem je padel pod strelo.

Ni potrebno na današnji dan s prstom kazati na drugačnost njegovih besed in njegovega življenja, bilo bi prekamarsko. Toda spomin nanj zahteva, da ponovimo: hočemo tak dom, ki bo dom tudi za najhujše čase; to pa pomeni, da bosta v njem svoboda in čast za vsakogar in za vse. Ne potrebujemo hujšakaškega vpitja in sumljive borbenosti, potrebujemo življenje, o kakršnem je sanjal in zanj tudi živel Čufar — s tisoči drugih neomajnih, svobodoljubnih, v prihodnost zazrtih Slovencev in Jugoslovancev, ki so svoje misli in besede za zmeraj potrdili s svojimi življenji.

Potrebujemo skupnost, v kateri beseda ne bo razlog za zapor, ki pa tudi ne bo klicala po streljanju in natikanju na kol; ko odkrito povedana misel ne bo osnova za množične histerije in cvetočo produkcijo laži; ko boljše delo ne bo zbujalo zavisti, spodbujalo zlobe in delanje najbolj mračnega mita o Slovincih; ko ne bo razpenjeni glas označeval svoj ponos in blati drugega. Toda tudi skupnost, v kateri bomo vedeli, kaj sami s seboj. Med današnjimi domačimi kritiki slovenske politične stvarnosti niso samo daljnovidni in pošteni ljudje, med njimi je, bodimo pravilni, kar precej konjunkturistov in spremenljivcev, ki so bili v nevarnejših časih politično pohlevni, pridni ali pa celo aktivistično prizadevni, zdaj pa, ko drži današnja Zveza komunistov Slovenije svoj hrbet za demokratizacijo na vse strani sveta, pa se v splošni zmedbi pojmov in predstav hrupno postavljajo na zadnje noge, izstopajo in pretijo, sramotijo brez manir in seveda v popolnem nasprotju s civilnostjo ali civiliziranostjo, o kateri sicer kar naprej govorijo. Pri tem ogovarjajo čustva naših ljudi, proti katerim je nekdanja partija v resnici po boljševistično grešila, pogosto kar množično: grešila zoper njihovo čast, imetje in celo življenje. Razumljivo je, da se je v njih zato skozi desetletja nabralo grenkobe in zamere in da je to danes dobra osnova za najrazličnejše manipulacije in politikante. Frustrirani ljudski glas se ne sprašuje, kaj in kakšna je slovenska Zveza komunistov danes, meri jo s preteklim sovražstvom. V javnih izjavah in anketah se zato paradoksalno oglašajo: Živel Kučan, dol s komunizmom!

Mi pa bi radi ob tem rekli: Naj si kdo še tako misli, da bomo tudi v tretjem tisočletju lahko živeli po starih obrazcih, recimo o klerikalcih in liberalcih, orlih in sokolih, komunistih in antikomunistih, da bo to še naprej naš bistvo, tako pač ne bo. Že danes so aktualne in bistvene popolnoma drugačne vrednote. Kultura, inovativnost, ustvarjalnost in obenem pluralistično sožitje vsega, kar je dobronamerno in stremi k napredku, sreča, splošno medsebojno spoštovanje, tudi manjšine in manjšega

ali še celo zlasti teh! V tem smislu je današnja slovenska Zveza komunistov ponudila Slovincem in Jugoslovijci svoje videnje in svoj program razvoja — pa ga očitno ne marajo ne Slovenci ne Jugoslovani — o vsem drugem govorijo raje in glasneje, pa tudi intonacijsko strastneje.

Toda če že drugi nočejo razumeti stvari, če se že recimo politbirokratske strukture druge bojujejo, da jim s kakršnimkoli spreminjanjem presahne dotok preizprijenega dohodka, potem bi vsaj Slovenci morali pretehtati dvoje osnovnih vprašanj: Prvič, kaj lahko nastane za Slovence v jutrišnji Jugoslaviji, če javnost, ali še bolj skupine, ki nimajo drugega programa kot podretni, spodnesti in razhajkati sedanje slovensko politično vodstvo, v tem res uspejo? Njihovo, zaenkrat še precej sramežljivo, pa le zmeraj bolj očitno koketiranje z monolitističnim blokom v Jugoslaviji kaže, da pri tem niti ne bi izbirale sredstev in da jim pri tem torej ne gre za program in razvoj, temveč res samo za oblast. Ogovarjanje ljudstva in praskanje po starih ranah ni nujno — tako uči zgodovina — načelna zadeva. In če še enkrat povem z metaforo: Današnje slovensko vodstvo ni insceniralo dahavskih procesov, temveč je storilo vse, kar in kolikor je moglo, da bi takratno krivico popravilo.

Drugič, kaj torej potem, če ne program razvoja in demokratizacije, prenove in očiščenja, kakor ga ponuja sedanja slovenska Zveza komunistov? Ki se na vse kriplje poskuša otresti pretekle dogmatike in je doslej v veliki meri osvobodila vsaj besedo, ki zdaj osvobaja dejanja, priznava ali kar spodbuja drugačnost, pobudo, inovacijo, kritiko — skratka vse tisto, kar je bilo boljševistični klasiki naglavni greh, kar pa je na koncu koncev od nekdanj človeku temelj sreče in blagostanja.

Neobremenjeno s preteklostjo bo treba odtehtati, kaj je pomembno, ali firma ali ljudje s programi v njej. Morda pa bi časa strasti in navdušenja počasi že lahko sledili časi razumnosti — da ne bomo ob vsesplošnem vzkljanju in aplavdiranju neopazno prestopili meje onega, še ne preseženega monolitizma in represivnega dogmatizma ter se znašli v drugem.

Za prenovo današnje slovenske in jugoslovanske družbe, če se povrnem na koncu današnjega dneva k priložnosti, zaradi katere smo se nocoj tu zbrali, v veliki meri odgovorna tudi kultura oziroma naša zavest o njej kot o nujnem dejavniku vsakršnega napredovanja. Verjetno je pomembnejša, kot si sploh mislimo, vsekakor pa bolj, kot priznavamo. Zdalj zato ni čas, da pogrevamo stare akademike in precej jalove razprave o tem, ali bolj potrebujemo ljubiteljsko ali poklicno kulturo. Potrebujemo enako nujno obojno, samo da je prava, pristna. Prav tako je nesmiselno ugrabiti, da policentrični koncepti ni več aktualen, ker da je treba biti strnjene, kar svet postaja vse manjši in ker je kultura ena sama. Res je ena sama, toda ustvarja in živi jo množica posameznikov, vsi, kolikor nas je, naj se zavedamo ali ne. Zato potrebujemo neskončno odprt prostor zanj, najširšo pobudo in možnost uresničevanja. Čufarjevi dnevi so prireditve, kjer govorijo to govorico, govorico starega demokratičnega kulturnega žarišča, ki se ni nikoli zalozilo ne v samopodcenjevalnost ne v užaljeno tekmovalnost, temveč je slovensko, jugoslovansko, občečloveško kulturo živelo in soustvarjalo samoumevno — kot se diha zrak in pije voda.

Naj se zato v skupnem imenu zahvalim prirediteljem, vsem požrtvovalnim in vztrajnim jeseniškim kulturnim delavcem, občinskim vodstvom, ki so prav zadnje mandate pokazala izjemen posluš za svoj kulturni prostor in njegovo ustvarjalno vključenost v enotni in skupni slovenski kulturni prostor — predvsem pa bi rad čestital vsem, ki danes sprejemajo Čufarjeva priznanja, saj so z mnogimi drugimi s svojim delom v prvih vrstah resničnega, daljnosežnega razvoja slovenske skupnosti za tretje tisočletje. Naj živi jeseniška kulturna ustvarjalnost kot neločljiv del slovenskega duha, slovenske preteklosti, današnjosti in prihodnosti!

Podelili so Čufarjeve plakete in diplome

Za zaključek letošnjih Čufarjevih kulturnih dnevov so v soboto, 19. novembra, po premieri jeseniškega gledališča poddelili tudi Čufarjeve plakete in diplome v letu 1988. Slavnostni govornik je bil dr. Matjaž Kmecl, član predsedstva CK ZKS.

Čufarjeve plakete so prejeli:

1. Rudolf Arh: za izjemno slikarsko — umetniški prispevek pri ohranjanju naše kulturne in naravne dediščine.

V delo likovnega kluba DOLIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice se je vključil že pred dvanajstimi leti, pred tem pa je deloval v društvu literarnih samorastnikov v Ljubljani. Doslej je izdelal že 50 samostojnih razstav. Njegove upodobitve hlevov, mlinov, žag, kovačev, čebelnjakov itd. kažejo izredno izvirno risbo, obvladovanje perspektive, zlasti pa na prepričljiv način odsevanje podobe domače zemlje. Njegove slike so postale eden najbolj pomembnih virov za spoznavanje našega ljudskega stvarstva preteklih obdobj. Pri svojem delu se največkrat poslužuje tehnike risbe, čeprav se ob njej pojavljajo tudi pastel, akvarel, barvni svinčniki in različne mešane tehnike.

Slikar Rudolf Arh je doslej Gorenjskemu muzeju v Kranju poklonil že več kot 1.200 risb kulturnih in drugih spomenikov, več eksponatov pa je po-

daril tudi Tehničnemu muzeju jeseniške železarnice.

Igor Škrli: za obsežen opus odigranih vlog v Gledališču Tone Čufar.

Že od leta 1972 je stalni član igralske skupine gledališča Tone Čufar Jesenice. Ustvaril je že skoraj 40 vlog, med katerimi posebej izstopajo naslednje: njegova kreacija Osvalda v Ibsenovih Strahovih, profesorja v Ionescovi Učni uri, mistra Martina v prav tako Ionescovi Plešasti pevki, Igorja v igri Rodil se je oče, pred kratkim pa nas je navdušil v Molierovi komediji Sganarel. Poleg odlične igre ga odlikuje tudi profesionalni odnos do dela, široka razgledanost in ljubezen do gledališča, omeniti pa velja tudi njegovo delo z mladimi.

3. Metka Rutar — Piber: za ustvarjalno in organizacijsko delo v ženskem pevskem zboru Milko Škoberne.

Je članica ženskega pevskega zbora Milko Škoberne Jesenice že več kot 15 let. Je ena izmed najbolj delavnih, požrtvovalnih in vestnih članic zbora in

Majhna graja in velika zahvala

(Letošnjim Čufarjevim dnevom na rob)

Letošnji Čufarjevi dnevi na Jesenicah so bili zame velika priložnost, da se po dolgem času, v katerem sem v odnosu do uradne jeseniške kulture nihaj od abstinence do diverzantstva, slednjič začnem obnašati kot se spodobi — konstruktivno, resno in odgovorno.

Posledice te moje drže so bile: prodajna razstava knjig jeseniških piscev, za katero sem gradivo že nekaj tednov prej zbiral po vsej Sloveniji, ni bila utrjena v uradni program Čufarjevih dnevov. Vanj sem jo moral vrniti sam, in sicer tako, da sem naročil obvestila v radiu Triglav in v Železariju. Dokler sem imel stojnico s knjigami pod milim nebom pred Murko, mi je posel cvetel in niti zeblo me ni preveč, saj so me prijatelji pridno zalagali s čajem in rumenjo iz bližnjega bifeja, pa tudi zamanzel me je kdo, če je bila huda sila. Ko pa sem razstavo preselil v avlo gledališča, kjer se je odvijala večina prireditev ob Čufarjevih dnevih, se je že začelo: predstavnica občinske kulturne skupnosti mi je že vnaprej dala vedeti, da bo na sobotni zaključni prireditvi gledališka avla rezervirana za slavnostni sprejem in pogostitev Čufarjevih nagajencev in gostov in da takrat tam s svojo stojnico nimam kaj iskati.

Tako je bila zatrta moja privatna kulturna iniciativa v okviru Čufarjevih dnevov (ki se je sicer skrivala pod firmo jeseniške literarne sekcije), saj bi prav na slavnostnem sprejemu, kjer se zbere vsa občinska kulturniška in politična smetana, lahko prodal največ knjig in na enem mestu pokazal, kaj vse je v zadnjem desetletju zraslo na knjižnem polju med Mežakljo in Karavankami. (In tega sploh ni tako malo — blizu 50 naslovov 25 avtorjev!) Stojnica z duhovno hrano se je tudi ob prazniku jeseniške kulture morala umakniti mizicam s prigrizki in napitki, četudi je gledališka avla dovolj velika, da bi se v njej našel prostor za eno in drugo.

Da pa ne bom — kot ponavadi — samo kritiziral, naj ta mali dopis zaključim z zahvalo. Zahvaljujem se Odбору za podelitev Čufarjevih priznanj za letošnje Čufarjevo diplomu, ki sem jo prejel za »književno ustvarjalnost in

Hokejski pregled

Na polfinalnem turnirju za evropski pokal — brez zmage, vendar solidna igra

V ponedeljek pozno popoldne so se iz švicarskega Lugana vrnili hokejski Jesenice. Nastopili so na polfinalnem turnirju državnih prvakov za evropski pokal.

Prav gotovo je bil to najmočnejši turnir, na katerem je kdajkoli nastopala jugoslovanska ekipa. Poleg Jesenic so na turnirju igrali prvaki ZRN Köln, ki je pred dvema sezonama v tem tekmovalstvu zasedel drugo mesto za sovjetskimi prvaki CSKA iz Moskve, italijanski prvaki Bolzano, ki ima v svojih vrstah izvrstne profesionalce, ter domači klub Lugano, ki je bil že večkrat tik pred finalom pokala in je letos vložil ogromno sredstev in volje, da bi mu pred domačim občinstvom le uspela tako željena uvrstitev med štiri najboljša moštva v Evropi.

Kako kvaliteten in pomemben je bil ta turnir, priča tudi zanimanje javnosti in sredstev obveščanja tako v Italiji, Švici in ZRN. Zanimivo je, da je pred pričetkom turnirja nemška televizija pripravila polurno reportažo, v kateri so predstavili vse štiri ekipe udeležence; švicarski in italijanski športni časopisi so turnir napovedovali kot prvovrsten športni dogodek. V vseh medijih so veliko pozornosti namenili Kölnu, Luganu in Bolzanu. Jesenice so namenili nekoliko manj prostora, toda še vedno dosti več, kot smo navajeni v osrednjih slovenskih medijih (TV, radio, časopis).

V vseh člankih je bilo sicer poudarjeno, da so Jesenice po kvaliteti slabše moštvo, istočasno pa so vsi opozarjali, da so nevarni nasprotniki in v velikih splošnih omenjanih tradiciji hokeja v tako majhnem železarskem mestu. Švicarska televizija je prenašala vse tekme turnirja. Posebej pa velja omeniti, da so ekipo Kölna vse tri dni turnirja spremljali kar štirje avtobusi navijačev, kljub veliki oddaljenosti.

Dvorana v Luganu sprejme okrog 8000 gledalcev, turnir pa je bil zelo dobro obiskan. Tekme Jesenic si je ogledalo precej ljudi (prvi dan proti Kölnu 3000, proti Luganu 4500, proti Bolzanu 1000 gledalcev), seveda pa so bile tekme domače ekipe razprodane. Turnir je prinesel v že tako bogato blaginjo Lugana tudi precej denarja, saj je veljala vstopnica 30 švicarskih frankov za tekmo (9000 din). Sponzor turnirja je bila firma BIC. Varčni Švicarji so bili tako (kljub porazu svoje ekipe v odločilni tekmi) zelo zadovoljni s finančnim izkupičkom turnirja.

Vsi strokovnjaki in novinarji so bili enotni, da je bil prikazan hokej na visokem nivoju. Strinjali so se z oceno, da hokej na tem turnirju sodi v A skupino svetovnega hokeja. Zato so visoki porazi Jesenic sicer razumljivi, toda z igro samo so naši prvaki prijetno presenetili. Prvi dan so ekipo Kölna nudili močan odpor v prvi tretjini, ko niso izkoristili kar štirih lepih priložnosti. Tretjino so izgubili z 0:1. V drugi tretjini so Nemci dosegli tri gole, vendar so Jesenice zamudile ponovno več lepih priložnosti pred nemškim golom. Zadnja tretjina pa je prinesla lepo borbo; Edo Hafner je premagal izvrstnega reprezentativnega vratarja ZRN, Nemci pa so se na vso moč trudili povišati prednost, zavedajoč se, da na koncu o uvrstitvi v finale lahko odloča razlika v golih. Tretjino so dobili z 2:1, končni rezultat je bil 6:1 za Köln. Za najboljše pri naših igralcih so novinarji proglasili Cvetu Pretnarja.

V drugi tekmi turnirja so domači igralci Lugana v zelo izenačeni in do konca negotovi tekmi, ob bučni podpori nabite dvorane, premagali Bolzano z rezultatom 3:2, z golom štiri minute pred koncem. Drugi dan turnirja je bil zelo »miroljubno«. Lugano je v nekaj minutah uspel streti odpor Jesenic (tretjina 3:0, 3:0, 2:0), končni rezultat 8:0. Jesenice žal niso izkoristili lepih priložnosti za doseg gola. V večerni tekmi pa je Köln nepričakovano visoko premagal Bolzano z 10:1.

Tretji dan turnirja je prinesel sila zanimive boje. Bolzano je premagal Jesenice z rezultatom 6:2 (0:1, 0:0, 2:5). Z rezultati tretjin povedo, da je bila igra zelo enakovredna. V prvih dveh tretjinah so bili naši čez boljše nasprotniki, imeli so številne

priložnosti, toda Italijani so kaznovali vsako napako in v prvi minuti tretje tretjine z igralcem več dosegli drugi gol, nekaj sekund kasneje pa še tretjega, tako da je bilo konec upov na veliko senzacijo. V velikem obračunu Lugana in Kölna pa je Kölnu v zadnjih petih minutah uspelo po hudi borbi zmagati s 4:3 in se s tem uvrstiti med štiri najboljše ekipe v Evropi.

Končna ocena je, da hokej zelo napreduje. Kvaliteta v Evropi se štiri, Jesenice pa so sposobni obdržati stik z Evropo, vendar bi morali izboljšati učinkovitost in igrati ostreje, sicer pa smo z letošnjimi nastopi v evropskem pokalu lahko zadovoljni. Omeniti velja, da v Švici nista nastopala poškodovana Klemen in Šcap.

Zaradi obširnejšega poročila iz Švice tokrat samo kratek pregled nastopov ostalih ekip HK Jesenice:

Jesenice 2:Mladost Zagreb (tekma med.rep.lige) 8:2 (4:2, 2:0, 2:0)

Kompas Olimpija:Jesenice (mladinci rep. liga) 7:3 (4:2, 2:0, 2:2)

Jesenice:Bled (pionirji rep. liga) 23:1 (5:0, 8:0, 10:1)

Slavija:Jesenice 2 (pionirji rep. liga) 9:5 (2:2, 1:1, 6:2)

Pokal Jugoslavije:

Bled:Jesenice 2 (člani) 7:10, v rednem delu 7:7

Zmaga in uvrstitev v drugo kolo ekipe Jesenice 2 po kazenskih streljih.

Ali želite postati član HK Jesenice?

V letošnji sezoni je stekla nova akcija v HK Jesenice. Želijo namreč povečati število svojega članstva (ne samo igralskega). Zato vabimo vse, ki bi želeli postati član HK Jesenice, da se pred vsako tekmo od 17. do 18. ure oglase v pisarni HK Jesenice, kjer plačajo članarino (20.000 din) in prejmejo člansko izkaznico kluba.

HK Jesenice

Namizni tenis

Po drugem tednu

Nadaljevalo se je tekmovalstvo v okviru proslave 50-letnice namiznega tenisa na Jesenicah. V drugem tednu je bilo najprej predtekmovalstvo ekip Železarne, nato pa še občinsko sindikalno prvenstvo za člani in članice. Kot vsa doslej je tudi letos nastopilo iz Železarne 15 članskih ekip, ki so bile razdeljene v štiri enake močne skupine. Po medsebojnih tekmah v skupini je bil po skupinah določen naslednji vrstni red:

I. skupina: 1. Tehn. sl. vzdrževanja, 2. Valjarna debele pločevine in 3. Hladna valjarna Bela.
II. skupina: 1. Žičarna, 2. KSI, 3. Energetika in 4. Jeklovlek.
III. skupina: 1. Hladna valjarna Jesenice, 2. Strojni obrati, 3. Valjarna bluming štel in 4. Jeklarna 2.
IV. skupina: 1. CDV, 2. Livarna, 3. Želbljarna in 4. ETN.

Prvi dve ekipi iz vsake skupine igrajo naslednji teden v finalu, ki bo glede na izenačenost ekip precej zanimiv.

Po ekipnem tekmovalstvu je bilo občinsko prvenstvo sindikata za člani in članice. V skupini članov do 40 let je zmagal Armando Podbregar pred Slavkom Legatom, v skupini članov nad 40 let je bil najboljši Rudi Buh pred Petrom Filipovičem in Jernejem Korbarjem; med članicami pa je naslov pripadel Milani Krmelj.

Odigrano je bilo tudi prvo kolo gorenjske rekreacijske lige, v katerem je ekipa Jesenic v postavi Legat, Filipovič, Buh premagala ekipo iz Križ z 9:1.

1. SKL-članice Košarka

Jesenice:Comet
69:64 (41:27)

Jesenice: Rozman 15, Zrnič 18, Šmitran 7, Sečič 4, Trojar, Stražar 8, Krznarič 6, Hadžimuratović 2, Ulčar 2, Smolej 5, Halilagić 2.

V tekmi 6. kola z ekipo KK Comet so dosegli peto zmago in so skupaj z ekipama Ilirije ter Marlesa na vrhu prvenstvene lestvice, kar je veliko presenečenje. Visoka uvrstitev in dobri rezultati so predvsem rezultat kvalitetnejše obrambe, dosti manjši delež pa ima igra v napadu, kjer imajo Jesenice glede na prikazano očitno še veliko rezerve.

Tudi na tekmi z ekipo iz Slovenskih Konjic so Jesenice v obrambi zaigrale csonski pressing, s stalnimi menjavami pa je trener skušal obdržati visok nivo igre iz prvih minut, ki pa je v drugem polčasu tako padel, da je že ogrožal zmago, podobno kot na tekmi petega kola z ekipo Mengša.

Peterka Jesenic je v prvih dveh minutah tekme povedla z 11:0 in to je bila razlika, ki očitno ni več zahtevala visoke angažiranosti igralcev. Gostje so to izkoristili in do konca polčasa je bila igra enakovredna. Prednost štirinajstih točk pred drugim polčasom je bila dobro zagotovilo za miren razplet tekme in sigurno zmago ob normalni igri domačih igralcev. Trener domače ekipe je vztrajal na csonskem pressingu že zaradi padca odnosa do igre, z željo, obdržati potrebno angažiranost, saj se popuščanje na eni tekmi lahko vrne kot protidarec na tekmah z boljimi ekipami. Žal pa željene kvalitete igre v obrambi ni bilo več moč doseči, temu pa so Jesenice dodale še neučinkovito igro v napadu (uspešnost metov je bila 35 odstotna, v prvem polčasu pa 52) in gostje so to izkoristili. V 33. minuti so zmanjšale razliko le na štiri točke (52:48), kar je domače igralce prisililo k odgovornejši igri in razlika se je hitro povečala na enajst točk (61:50). Tako so si v zadnjih minutah ponovno lahko privoščile lagodnejšo igro in omogočile gostjem sprejemljiv poraz.

Kam na rekreacijo

Komisija za športno rekreacijo pri Izvršnem odboru konference osnovnih organizacij sindikata Železarne Jesenice tudi letos organizira rekreacijsko vadbo v telovadnicah, na kegljišču in drsališču.

Ponedeljek

kegljaje na asfaltu

Od 17. do 18. ure
OOS Predelava valjanih trakov — 2 stezi
OOS Jeklovlek — 2 stezi

Od 18. do 19. ure

OOS Livarna — 2 stezi
OOS Hladna valjarna Jesenice — 2 stezi
Od 19. do 22. ure
OOS Jeklarna 1 — 1 steza,
OOS Jeklarna 2 — 1 steza,
OOS Valjarna bluming štel — 1 steza,
OOS Hladna valjarna Bela — 1 steza.

Torek

Od 20. do 22. ure: splošna rekreacijska vadba v telovadnici CSUI Jesenice.

Sreda

Kegljanje na asfaltu

Od 18. do 19. ure:
OOS Valjarna debele pločevine — 3 steze,
OOS Želbljarna — 1 steza.

Od 19. do 22. ure:
OOS Žičarna — 1 steza,
OOS Elektrode — 1 steza,
OOS E-T-N — 1 steza,
OOS Strojni obrati — 1 steza.

Od 18. do 20. ure: interesna skupina košarka v telovadnici CSUI Jesenice.

Od 20. do 21.30: splošna rekreacijska vadba v telovadnici TVD Partizan Jesenice (člani).

Četrtek

Od 20. do 22. ure: splošna rekreacijska vadba v osnovni šoli Bratov Žvan v Gorjah.

Od 20. do 22. ure: splošna rekreacijska vadba v telovadnici CSUI Jesenice.

Od 20. do 21.30: splošna rekreacijska vadba v telovadnici TVD Partizan Jesenice (članice).

Petek

Od 20. do 22. ure: interesna skupina odbojka v telovadnici CSUI Jesenice.

Od 20. do 21.30: splošna rekreacijska vadba v osnovni šoli Bratov Žvan v Gorjah.

Od 20.30 do 22. ure: drsanje v hali pod Mežakljo (vstop samo z izkaznico za vstop v Železarno Jesenice).

Kegljanje na asfaltu

Od 16. do 18. ure:
OOS FRS — 1 steza,
OOS Komerciala — 1 steza.

Od 16. do 17. ure: OOS Družbeni standard — 2 stezi,
Od 17. do 18. ure: OOS Energetika — 2 stezi,

Od 18. do 22. ure:
OOS Tekoče plansko vzdrževanje — 1 steza,
OOS Centralne delavnice vzdrževanja — 1 steza,

Od 18. do 19. ure: OOS Valjarna žice in profilov — 2 stezi,
Od 19. do 22. ure:

OOS KSI — 1 steza,
OOS Transport — 1 steza.

Planjanje

Vsak dan v hotelu Larix v Kranjski Gori. Ob priložitvi izkaznice o vstopu v Železarno Jesenice imajo naši delavci 50 % popusta.

Komisija za športno rekreacijo

Uporabnikom rekreacijskega drsanja za delavce Železarne Jesenice v hali pod Mežaklo

Komisija za športno rekreacijo pri Izvršnem odboru sindikata Železarne Jesenice ima v najemu drsališče pod Mežaklo, in sicer vsak petek od 20.30 do 22. ure.

Vstop je dovoljen samo z izkaznico za vstop v Železarno Jesenice. Otroci, mlajši od 18 let, imajo pravico vstopa samo s starši, ki so delavci Železarne Jesenice.

Starši, spremljajte svoje otroke na rekreacijo.

Komisija za športno rekreacijo

Tečaj alpskega smučanja za otroke in odrasle

Komisija za športno rekreacijo pri Izvršnem odboru konference osnovnih organizacij sindikata Železarne bo tudi v letu 1989 organizirala tečaj alpskega smučanja za delavce Železarne in njihove otroke od 6. leta dalje.

Tečaj bo organiziran pod strokovnim vodstvom voditeljev in učiteljev smučanja v času zimskih počitnic od 23. do 27. januarja 1989 na smučiščih Zatrnica. Odhod avtobusa bo vsak dan ob 8. uri izpred Čufarja, vračanje pa je predvideno okoli 15.30.

Cena petdnevnega tečaja:

— za otroke do 15. leta starosti 100.000 din

— za odrasle 150.000 din.

V ceno tečaja je vračunano strokovno vodstvo, avtobusni prevoz, dnevna vozovnica za žičnico, čaj, sendvič in enolončnica.

Če se boste odločili za tečaj, potem izpolnite prijavnico in jo skupaj z ustreznim vplačilom oddajte na sindikat Železarne do 18. januarja 1989.

PRIJAVNICA

Priimek in ime _____, obrat, sektor _____

(enega od staršev)

naslov stanovanja _____

PRIJAVLJAM

sebe, hčerko, sina _____, starost _____ let

v: 1. začetni tečaj
2. nadaljevalni tečaj

Vstopna postaja na avtobus: _____

Podpis staršev

(Ustrezno obkroži oz. podčrtaj)

Program tekem:

sobota, 26. novembra, ob 9.30 (pionirji RP)

Jesenice II:Cinkarna

petek, 2. decembra, ob 18. uri: 1 ZHL

Jesenice:Medveščak-Gortan

sobota, 3. decembra, ob 9.30

Jesenice:Slavija (ml. pionirji RP)

nedelja, 4. decembra, ob 17. uri

Jesenice:Cinkarna (mladinci RP)

Nakup smučarskih vozovnic za smučišče Kobla

Železarna Jesenice kot član Interesne skupnosti smučarskega centra Kobla dobi v smučarski sezoni 1988/89 300 dnevni vozovnici po 18.000 din.

Sportni referenti dvignejo vozovnice na sindikatu Železarne Jesenice.

Komisija za športno rekreacijo

Nakup smučarskih vozovnic za Gornjesavsko dolino

Komisija za šport in rekreacijo pri Izvršnem odboru konference osnovnih organizacij sindikata Železarne Jesenice se je za letošnjo zimsko sezono dogovorila s HT DO Gorenjka TOZD Žičnice Kranjska Gora za nakup smučarskih vozovnic.

Glede na naše dolgoletno sodelovanje in ob takojšnjem plačilu računa za nabavo vozovnic nam za vse vrste vozovnic priznajo 40 % popust.

	POLNA CENA (velja do 31.12.1988)	CENA ZA DELAVCE ŽJ
— dnevna vozovnica	35.000	21.000
— dopoldanska vozovnica (od 9. do 13. ure)	21.000	12.600
— popoldanska vozovnica (od 12. do 17. ure)	25.000	15.000
— sezonska s sliko	700.000	420.000

SMUČARSKÉ VOZOVNICE ZA PLANICO, ŠPANOV VRH, MOJSTRANO

— dnevna vozovnica	23.000	13.800
— dopoldanska vozovnica (od 9. do 13. ure)	14.000	8.400
— popoldanska vozovnica (od 12. do 17. ure)	16.000	9.600

TOČKOVNA VOZOVNICA (PLANICA, MOJSTRANA, ŠPANOV VRH)

— 50 točk	38.000	22.800
-----------	--------	--------

Referenti za šport oziroma predsedniki komisij dobijo vozovnice na sindikatu Železarne Jesenice.

Interesanti za nakup sezonske vozovnice s sliko naj sliko oddajo na sindikatu Železarne do decembra.

ŠTEVILO VOZOVNIC JE OMEJENO.

KOMISIJA ZA ŠPORT IN REKREACIJO